

ММ i СВІТ

WE AND THE WORLD

УКРАЇНСЬКИЙ
МАГАЗИН

Nous
et le monde

Revue Ukrainienne

Editor:

M. Kolankiwsky
278 Bathurst St.
Toronto, Ont.
Canada

35 c.

P. 9

СІЧЕНЬ — JANUARY

1958

Редактор і видавець: Микола Колянківський

Адреса для редакційної й адміністративної кореспонденції (вплата грошей): M. Kolankiwsky, 278 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada

З М І С Т:

Улас Самчук:
Табір Попівщина
Т. Гонга:
Тасмания українських надпр
Щоб не бути нервовим
о. Ю. Федорів:
Гаргон Орос Атос
В. Влдо:
Перші люди на Венері
М. Сосновський:
Українці в Торонті
Найстарші картини світу
Перука — англійська вигадка
Сторінки філателіста
Різдва
Свята Люція — передвісник
3 історії боксу
Сучасне
3 Різдвом поздоровляють

ПРЕДСТАВНИЦТВА

ARGENTINA:
"Peremoha", J. M. Campos 556
San Andres, FCNGBM (Bs. As.)
AUSTRALIA:
Fokshan Library and Book Sup-
ply, 1 Barwon St., Glenroy,
W. 9, Vic.
BELGIQUE:
Ihnat Stachij, Esneux en Liege
BRASIL:
Waldomiro Ostapiw, Cx. postal
658, Ponta Grossa, Parana.
ENGLAND:
S. W. Shewchuk, 78 Kensington
Park Rd., London, W. 11.
FRANCE:
Kolankiwskyj Mykola, 186 Bld.
St. Germain, Paris VI, c.c. 876771
DEUTSCHLAND:
Fr. M. Harabatsch, Muenchen 23,
Gundenlinden St. 13.
VENEZUELA:
Mrs. K. Kolankiwsky, Caracas,
Av. C. Acosta, Edif. Claviere
#16, San Bernardino.

ФОТО НА ОБКЛАДИНЦІ: Перший канадійський федеральний міністер українського роду, Дост. Михайло Стар-Старчевський, шле через журнал "Ми і Світ" щирі поздоровлення з Різдвом Христовим і Новим Роком для всіх Українців.

* * *

Річна передплата: для Англії — 25 шіл., Австралії — 30 шіл., для Бельгії — 120 б. фр., для Франції — 1100 фр., для Німеччини — 8 ДМ., для Аргентини й Півд. Америки — 75 арг. пезів, для Півн. Америки, Канади і всіх інших держав — 4 кан. долари. Ціна одного числа: 35 центів.

Ціна 1 стор. оголошень: 60 дол., пів стор. — 30 дол., чверть стор. — 15 дол., найменше оголошення фірм — 5 дол.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa

Улас Самчук

ТАБІР ПОПІВЩИНА

(Уривок з недрукованої ще повісті "Чого не гоїть огонь")

У таборі Попівщина все ще й все ще тихо. Тиша і по всіх інших лісах від Буші до Суража, від Білокриниці до Кунева. Дарма, що тут зійшлися найбільші сили УПА. Куріні Ясеня, Сторчана, Мамаля, Довбенка, Дика, Докса, Бувалога, Андрія Шума, Залізняка, сотня Ваньки. Лиш огні, лиш дим...

Після операції Ватутін, Троян знов між своїми. Сніг завалює ліс, вода заливає кривки, вітер шмагає по деревах, холод залазить до всіх костей.

У землянці Трояна цілими ночами наради. Царенко, Залізник, Терешко, Булава, Майдан, Хотин... Як окопи? Як міномети? Як гармати? Як кулемети? Як міни? Усе зроблено. Табір озброєний до зубів. Всі дороги встелені мінами, всі горби обмацано, всі яри випробувано.

Вони, очевидно, почнуть у квітні... При кінці, як підсохне, — погоджуються всі. Захочуть нас живцем у полон, — вислозлює думку Троян. Мусить бути строгий зв'язок з Гурбами, з Сенем. Вони пі-

дуть, очевидно, з цього боку на Бушу, на Борщівку, на Мости. Зі сходу: Верхів, Новомалин. Південь: Кунів, Сураж, Шумське. Захід: Угорське, Чугалі, Стіжок, Антонівці. Ми лишимось у кліщах Верхів — Дермань — Мощаниця.

У них напевно бригада п'ять НКВД, дві бригади панцерів, летунство й гармата. Тисяч тридцять мужви.

У землянці кашовара Пампушки тиша. Лише чути глибоку гармонію. Світло пробивається лише маленькою щілиною, що зветься чомусь вікном, а насправді є димарем. Під котлом горить огонь і варяться полтавські галушки.

Двох молодих помішників Пампушки у засмалцьованих советських ватянках, сидять при "столі" і в міжчасі бавляться в "дурника". — Як я виграю, — виграєм, як програю — програєм, — каже один з них Куля. — І так і так виграєм, — каже на це другий Семен. — Но... Но... — щупить око Куля. — Можемо і не виграти. Їх до чор-

та і трохи, а нас жменя без п'яти. — Кажу виграєм! Я тобі кажу! — Та ти завжди, щось кажеш... — На цей раз не буде завжди, а лише тепер. Тепер ми виграєм — хай тут чорт! Ти, Куля, завжди був недовірком, це вже мати тебе таким на світ сплodiла, недурно наш Пампушка твердить, що що ніс то й махорка. Чому ж би нам не виграти? Кажеш їх там багато... ну, й що ж. І хай буде. А ми їх хоч і не багато... Як не тепер, то завтра, а не завтра, то позавтра, а не позавтра то в четвер, а як ні то перед постом, а як не перед постом то на другий год... Та ми ж їм ніде й ніколи, й ні заякі гроші не дамо спокою — будь вони стократ прокляті...

— Бий! Козирем!

— Та б'ю! На! Держись! А що б тобі? Хіба ось це?

— Приймав.

— Таж на ось ще й це!

— Приймав.

— Ну, знаєш... Розприймався. Так на ось... Бий! Бий! Бо пропав! А! А! От і не виграв! А ми все таки виграємо! От побачиш! Залізняк каже, що історія! Сама історія! Що ми з тобою, Кулю, робимо історію! Розумієш ти?

Кожний закуток і кожна діра чимсь зайнята. На заставах хлопці у білих кожухах сидять у криївках і наслухують вітру. Здається він щось висвистує, мов чорт.

Здається, видно як він летить орними звоями, як вужі. Ліс, сосни, поле, темнота. Так хочеться сипнути кілька серій в те провалля. Здається, там і сидить весь той дідько...

— ...Я знаєш прийшов сюди, — казав один у десятій землянці лежачи на причах горілиць, не тому, що я знав якусь Україну. Я прийшов, бо довідався, що мої батько й мати у тридцять третьому році вмерли з голоду. Так! Я ще малий, я ще ніякий козак, але як я тепер їм не зіддачуся — коли інакше? В Україні був такий, кажуть, голод, що сім мільйонів за одним махом ляснуло... А вмирати з голоду, кажу тобі, не жарт! І обидно. Така тобі Україна. Такі пшениці...

— Та... Що й казати! Бити їх треба! Заслужили чимало.

— Найгірше, що як стріляєш — цілиш часто у нашого брата...

— Нол! Все що в ЕНКАВЕДЕ... Або як той Ватутін... Вони тебе не бійсь... Не пожаліють...

Ще в іншому місці зі землянки неслась тиха пісня. "Ой, забіліли сніги". Або знов "Та була колись розкіш воля". А то: "А вже років двісті, як козак в неволі". Пісня за піснею. Особливо добре виходило у них — "Ой, наїхали вози й воли — гей, з України!"

Два тижні тривала зима зі снігом, а там знов вернулася

Улас Самчук, автор повісті "Чого не гоїть огонь", з якої уривок друкуємо, один з найвизначніших українських письменників; — саме кілька тижнів тому вийшов другий том його монументального твору "Ост", п. заг. "Темнота".

весна. Ліс перший відгукнувся на її прибуття. Сосни, що ними славилась від давна Попівщина, зашуміли, ніби вони враз випили по чарці горілки. Берези, що їх тут також чимало, почали пускати сік і хлопці почали їх вживати замість корів. Навіть граб, навіть дуб по своєму, по дубовому, відгукнулись на весну. Їх тверде бростя попустило і пом'якло, їх галуззя захиталося моторніше.

Внизу по землі, як і завжди, земля дала квіт. З кожним днем щось вилазило і

щось барвіло. Першими, очевидно, пішли білі проліски у тих місцях, де були кущі ліщини і куди впиралося сонце. За пролісками пішов ряс різний — синій і білий. Появилися й фіялки. А там і інше квіття заяріло.

Птахи, очевидно, також робили своє... Вони не дивилися на ніяку війну. Синички, жовтобрюшки, шпаки засвітали на всі лади першими. Ворони звичайно дерлися скрізь навипередки. За ними озвалися хрипко круки. Ліс зовсім видно продерав свої заспані очі і дивився, і ди-

вувався, як п'яниця, що впився, лежав довго і враз очунався...

Але справжньої весни не приніс і квітень. Були вітри східні, пронизливі, були холодні плянеті з крупю, були непривітні ночі. Усі ці дні Троян був на коні. Кожного дня бачили його у товаристві Царенка на їх сивих Лишкові і Маруді. То вони гнались вздовж лісу у напрямку Верховеччини, де була густа, висока, смолка

Дзвіниця славного монастиря в Дермані (ХУІ ст.), — родинному селі У. Самчука, яке з ненависті до нього большевики змели з лиця землі, віднявши йому навіть його назву.

сосника, то знов гальопували на дерманські поля, то знов мчалися у глиб лісу до Бущенщини. Їх коні сливе щодня були в милі, їх одяги обліпліні гразюкою, їх обличчя нагадували брили сірого, порепаного каменю — шорсткі, тверді, обшльогані. Потім йшли туди, або туди менші чи більші відділи бійців. Вони залягали, вони драпалися на дерева, вони будували гнізда, вони вишукували місця, вони творили поле обстрілу, вони брали перехресний огонь. Потім вони довго возились з двома своїми гарматками вилвленими під час німецького відступу з паркою сотень набоїв до них. Ще пізніше — заболочені і спітнілі, вони двигали стовбури, клали засіки, копали вовчі ями, рови, сипали вали, закладали міни.

Їх очі при тому завжди бурхливо горіли, ніби вони були чимсь опосені, їх обличчя обсипались потом, вітром, сонцем, дощем, їх серця міцно бились у грудях, їх кров бурхливо кружляла по жилах.

— Ех, братики! — виривалось у Трояна захоплення, коли він стояв на купі звалених стовбурів з розбитою, мов вихор, чуприною. — Дай нам трішки більш місця! Тільки більше часу! Ми б їм всипали! Ми б їх навчили! Але і так добре, хлопці! А хто боїться — випадай!

ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ЧИТАЧІВ І СПІВРОБІТНИКІВ
ЖУРНАЛУ "МИ І СВІТ" ЩИРО ПОЗДОРОВЛЯЄМО З
РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ ТА ЗАРАЗОМ
ДЯКУЄМО ЗА ВСІ ПРИВІТИ І МИЛІ СЛОВА ПОБА-
ЖАНЬ, ЩО ІХ МИ ОДЕРЖАЛИ.

РЕДАКЦІЯ

Ще є час! Ще два тижні!

Але хлопці заліплені зем-
лею, ніби вони качалися в
багні, лише зуби шкряють! —
А! Командир! Яке боїться!
Оговтались!

— Але знай! Буде огонь!

— А чого ж!

— Командир! Чи можна
слово? — озвався голос зза-
ду молодого, присадкувато-
го хлопчиська з бурхливою,
попелястою чуприною.

— Та чого ж! Говори!

— Та от, бійці, — хотілось,
так би мовити висловитись.
Командир наш все на нас
позира і все ніби питає: а
чи видержите? А я його знов
спитаю: а чи видержиш? І,
хлопці, він ще думає, що
от, мовляв, зібрав тут банду,
а вона так собі — купа ба-
ранів. А я хочу йому ска-
зати: ми прийшли на цьому
місці сказати наше останнє
слово! Умремо, але рабами
ми у Москви не були, не бу-
демо! От воно як! Я, брати-
ки, крові своєї не жалію...
А життя також. Я лиш жа-

лію, що нас от не так бага-
то, як тре'... От що! А то б
ми не лиш того... Ми б їм
показали, хто на цій землі
справжній хазяїн, а хто зай-
да! Чи не так кажуть?

— Та так! Так! Правда! —
загуло товариство. Витворив-
ся маленький мітинг. Вирвав-
ся ще один, ніби підстріле-
ний, розмахнув руками, ні-
би вони у нього на вужівках
і пицав мишачим голосом:
— Товаришіііі! Товаришіііі!
Смерть нам не страшна! —
і при цьому він розправляв
коміра, ніби він його душив.
— Смерть нам не страшнааа!
Смерти ми не боїмось!!! Чи
не правду кажуть?

— Правду! Правду! — за-
резла юрба якимсь клекотом
голосів.

— Я, братця, присвятив се-
бе! Я вже слово сказав. І до-
сить! І крапка! Я лиш за се-
бе вимагаю не менше сто...
От моя ціна!

— Мало, Максиме! — кри-
чали до нього з юрби.

— На перших порах хватить! Коли нас сто та впо-
ряємо п'ять тисяч — нам
царство небесне забезпече-
не!

— Ха-ха-ха! — заревла
юрба.

— Нам кажуть — історія!
А я вам скажу: коли б вона
була чесною, вона б розка-
зала всім, за що ми вмира-
ємо! За те, братця, щоб по
нас не топтали чужі чобо-
ти! Бо ми також з кости і
крови! Хай тішається! Хай!
Але наша кров їх заб'є! За-
б'є, братця! Не плачте!

— Гей! Жени його! Най-
шов час реви розводити! —
затюкали в юрбі, а промо-
вець відійшов на бік, одвер-
нувся, присів на колоді, але
сліз не міг здержати. Ніхто
до нього не підійшов, ані
ніхто в його бік не глянув,
лише мовчанка на хвилину,
ніби вони всі в яку яму про-
валилися, запанувала.

— Гей! Максиме! Я й не
знав, що ти потрапиш так
жалісно промовляти! — оз-
вався Троян.

Усі на різні лади зарего-
тали.

Максим тоді звівся, підій-
шов до гурту і сказав: —
Простіть, братця! — вклонив-
ся, ніби в церкві, і відійшов.

— Та він нічо... То тільки
так... — заговорили в юрбі.
А один, найближчий побра-

тим Максимів — Омелян,
звернувся до Трояна: — Ко-
мандире! Не звертайте ува-
ги. Я знаю його... Ще з тоді...
Як то ес-есів чесали... Він
буде битись, як чорт! Він
лиш очі трохи на мокрому
має. Задовго мочили його в
тому Сибірі... Казав, що
якийсь слідчий нерву йому
цурупалком від стільця над-
вередив... А нерва — стерва
делікатна. Порухив — про-
пало. Не скоро в наш час
направиш, це тобі не мотуз-
ка з ключця...

А сам Максим пізніше ви-
правдувався перед Омеля-
ном. — Плакав! Так! Плакав!
Але це не від страху. Тих
я вже давно не лякаюсь. А
плакав, що ми такі самі...
Знаєш... Така велика земля,
а так нам мало місця! За ни-
ми і Америка, і Африка, і
Австралія, а хто за нами?
Хоч би який дурний чорт
за нами писнув! От чому
жаль бере!

— А ти все таки не плач,
— казав йому резонно Оме-
лян вистругуючи рожен, що
на ньому смалив сало.

— Ге! Не плач! Легко ка-
зати!

— А ти не плач! Сказано
— не плач і не плач!

Максим лиш штани під-
тягнув, шморгнув носом і з
виразом винуватого, замовк.

ТАЄМНИЦЯ УКРАЇНСЬКИХ НАДР

ЗАГАДКА РОМЕН

Полтавщина, Сумщина — чудесний край розкішних степів, прекрасних дібров, соковитих луків з крислатими осоками, тихих річок, мальовничих сіл...

Зрідка в степу трапляються могили — пам'ятники сивої старовини, свідки жорстоких битв з половцями, з татарами, поляками, росіянами.

А ще багато мільйонів років тому тут хлюпотіло тепле море. Змінювались обриси його берегів, воно то мілішало і відступало, то знову поверталось. На місці теперішнього Донбасу, на грузьких болотах, в які перетворювались лагунні озера, буйно росли ліси гігантської деревовидної папороті — лепідодендронів, сигілярій і хвощів-калямітів. Саме ці стародавні ліси і зарослі перетворились згодом у донбасівське вугілля.

Геологи давно цікавилися тим, які багатства можуть зберігати надра лівобережжя Дніпра, так званої Дніпровсько-Донецької западини. Вважали, якщо в Донбасі з лісів деревовидної папороті і хвощів, які існували 300 мільйонів років тому, створилося кам'яне вугілля, то тут, у морях, із залишків багатого світу тварин і рослинних організмів могла утворитися нафта.

У 1937 р. пошукова свердловина, закладена під Ромнами на горі Золотусі, підтвердила цей прогноз геологів — дала першу на Східній Україні справжню рідку нафту.

Але природа вперто зберігала таємницю своїх надр і розгадати її в глибинах гори Золотухи виявилось не так просто.

На розвідку нафти в районі Ромен до і після війни було витрачено чимало зусиль і коштів, але тоді так і не зуміли дізнатися, де ж, в яких горизонтах її шукати. І лише в післявоєнні роки одержано перші результати.

РАДЧЕНКИ, САГАЙДАК

Станція Гоголеве під Миргородом. За станційними будівлями вздовж шосе вишикувались будинки робітничого селища Радченківського нафтового і газового промислу. Шосе зникає в далині, де видно ажурні силуети нафтових вишок. Вони розбіглися по степу по обидва боки шосе на кілька кілометрів.

Тут з перших розвідувальних свердловин були одержані нафта і природний газ. Введено в дію перші свердловини, організовано подачу нафти на станцію Гоголеве, де радченківське рідке паливо наливалось в цистерни і відправлялося для перерібки на нафтоперегінні заводи. Промисл розростався. Від нього проклали газопроводи до Миргорода і Полтави. Тепер туди подають природний газ підприємствам і в будинки.

Зараз нафта видобувається не лише в Радченках, а й за сорок кілометрів від них, біля залізничної станції Сагайдак.

Полтавських розвідників нафти дуже підбадьорило відкриття в сусідній Харківщині величезного Шебелинського газового родовища. Якщо там виявили великі запаси природного газу, який своїм походженням зв'язаний з нафтою, то на просторах лівобережної України, звичайно, повинні існувати такі ж великі нафтові родовища.

Радченківський газонафтовий і Шебелинський газовий промисли уже діють, але зависа над таємницею надр поки що відкрита дуже мало.

ГЕОЛОГІЧНИЙ ПАРАДОКС ЗАЧЕПИЛИВКИ

"Бобик" — так ласкаво звуть розвідники легковий газик-всюдихід — біжить від Полтави по незакінченому шосе на Кременчук. Проїхавши сорок кілометрів, потрапляємо в Нові Санжари — гарне, оточене садами, районне містечко.

З головної вулиці звертаємо на бокову і незабаром знову виїжджаємо в степ. І одразу ж на горизонті з'являються стрункі вишки. Не такі, як у Радченках, — низькі, експлуатаційні, а вдвічі вищі — бурові. Їх тут майже десяток. Це — відкрите нове Зачепилівське газонафтове родовище.

Тут випробувано в розвідувальних свердловинах багато горизонтів на глибині від 2600 до 940 метрів. У низах, знаменитих по Другому Баку, відкладеннях девону, вперше в Україні одержано слабкі притоки девонської нафти. Вище, у відкладеннях карбону, які широко відомі кам'яним вугіллям Донбасу, зустріли шість газоносних горизонтів, два з яких дали фонтани з вільними дебіта-

ми кожний в чотири мільйони кубометрів газу на добу, а дешта мала добові дебіти від 350 тис. до 1,5 мільйона кубометрів. І після цього зовсім несподіваний геологічний парадокс: на глибині 960 метрів, над газовими плястами, відкрито поклади нафти, що дала фонтан у 130 тонн на добу через штуцер, який має отвір в 10 міліметрів!

Нафта прекрасної якості — містить вищий процент бензину, ніж бакинська, грозненська і прикаспатська нафта. Дійсно, незрозуміло, як нафта могла опинитись вище легкого газу. В усіх інших родовищах завжди буває навпаки: внизу — вода, над нею — нафта, ще вище — газ. Над нафтовим горизонтом Зачепилівки є ще два, можливо продуктивних, пласти. Але чим вони порадують — зараз сказати важко.

ЩО ПОКАЖЕ ПІВНІЧНИЙ БОРТ?

Наш "Бобик" прямує на північ. Минаємо прославлену Гоголем Диканьку, потім Опішню. Тут, в околицях сіл Рунівщина і Солоха, розвідники відкрили газові родовища, які дають півторамільйонні фонтани. Але "Бобик" тут не затримується. Ми залишаємо позаду місто Зінків, пересікаємо річку Ташань і опиняємось у Сумській області. В горбистому степу між селами Качалівка і Мала Павлівка здіймаються в похмурі осінні небо дві 41-метрові бурові вишки.

Качанівське родовище цікаве тим, що тут свердловини виявили такі ж соленосні відкладення, як і в Шебелиниці. Там саме в них зустріли потужні

газоносні горизонти. Досі майже не займалися північним бортом Дніпровсько-Донецької западини, а він дуже цікавий. Можливо, газоносна смуга, починаючись під Ізюмом, тягнеться сюди через Шебелинку і звідси прямує далі до Глинська, розташованого неподалік від Ромен.

У Глинському районі геофізики виявили величезну струк-

туру, здається, не роздрібнену, як Радченківська, на багато блоків. З розвідувальної свердловини ч. 7 з глибини 2070 метрів піднятий зразок нафтового пісковика.

Можливо саме тут, у північній частині западини, знову наближаючись до Ромен, які обдурили, знайдеться, нарешті, велика нафта...

Т. Гонта

БАЖАННЯ У РІЗНИХ НАРОДІВ

1. У басків (Півн. Іспанія): "Щоб ваше життя мало солодкість меду, без вкущення бджоли".

2. В мароканців: "Щоб ви завжди мали пахуче ліжко, ясний одяг і вечерю з 17 страв".

3. У фінляндців: "Щоб ви ніколи не осталися без сухого дерева, яким легко розпалити вогонь, без огірків доспілих і зігнутих, як райдуга, без повновидих тіток і колірових котиків."

4. У гавайців: "Хай у ваших снах промовляють птиці солодким щебетанням".

5. У корсиканців: "Хай ваше ім'я вимовляється так шовковисто, як шумить хвиля синього моря, хай ваші сни будуть чудові, як мелодії радісної скрипки."

6. У багамців: "Будьте сильні, як найбільше дерево раю. Хай найясніша зоря неба буде вашим провідником. Хай ваші риби і печені раки збільшаються, як коралове дерево, а кожний день вашого життя, хай буде неділею!"

7. У китайців: "Щоб ви втішалися якнайкращою температурою тіла, щоб ваші ночі були завжди розяснені осйним золотом повного місяця і блискінням мільйонів світляних комашок."

8. На Гаїті: "Щоб ви жили сто років і ніколи не забули всміхатися!"

ЛІКАРСЬКЕ КОНСІЛІУМ

Хворий п. К. близький смерті. Вісім лікарів даремно намагаються врятувати йому життя. Зібравши останки сил, хворий розкаже своїм лікарям таку історію:

— В одній битві пострілено французького гренадира вісьмома кулями. Коли пораненого везено в амбулянсі, він, на межі життя і смерті, прошепотів: Треба було аж вісім куль, щоб вбити французького гренадира!

о. Ю. Федорів

ГАГІОН ОРОС АТОС

Гору Атос, звану також Афон, називають святою горою, тому, що там від непам'ятних часів живуть богомольці, анахорети і скитники (аскети). Атос є коліскою чернечого життя в усьому християнському світі. Вже самою природою з давен-давна мав цей невеличкий (50х12 км.) ріжок Халкедонського півострова у грецькій провінції Македонії — богомольців з цілого світу. Тверда скалиста по-

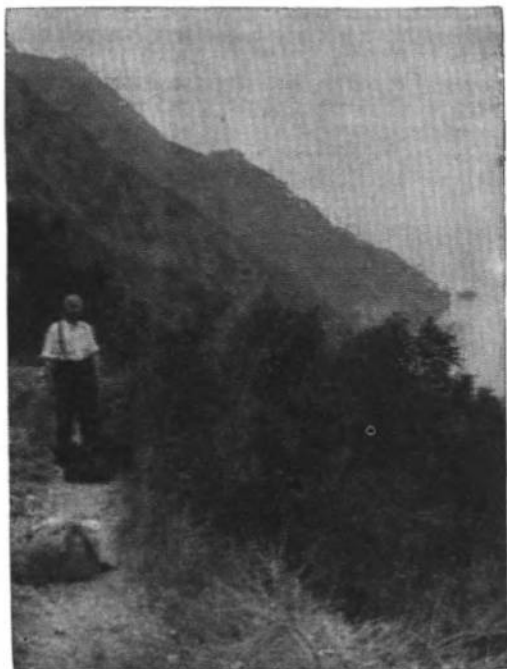
верхня цього закутка, вкритого карловатою рістнею із запашними квітами і листками, дуже надається для аскетичного життя і є наче символом самовідречености анахоретів та немов запашним говінням їх богомільного життя.

Для цивілізованого світу цей маленький і пречудний куток являє собою диковинну і скалисту пущу, в якій, крім двадцяти великих монастирів, де-

Вид на гору Атос з моря

Єдиний шлях до
монастирів —
це стрімкі ске-
листі стежки

сяти менших скитів і кількох сотень поодиноких стовпів-печер, живуть ще дикі шакали, лиси і їдовите гаддя. Хто бажав би ступити на територію цієї давньої чернечої республіки, мусить вже наперед знати, що там не знайде навіть примітивних вигід, а жінки й діти хай і не мріють про відвідини чи гостину в атонських ченців, бо чернечий закон атонської гори забороняє їм входити на цю територію. Не тільки жінкам, але й усьому жіночому родові, який підлягає людсько-

му контролю, вступ на Атос заборонений.

Не відомо, чи з причин дуже великих і коштовних видатків, чи для пошани і святости самої дикої природи, чернеча братія не впроваджує і не допускає до себе цивілізації нинішнього часу. Бо скалисті і мало доступні, в скелях ковані монастирі, скити й печери є так згармонізовані з життям богомольців, що там всяка цивілізація зайва, небажана і не потрібна. Нема там ні доріг, ні навіть вигідних скальних

Монастир Симона - Петра

стежок, а крім декількох ослів і мулів для воження верхи господарських продуктів, немає ніякої іншої льокомоції. Немає в ченців ані телевізорів, ані радіоприймачів, ані інших таких поширених нині здобутків культури, які, на їх думку, були б завадою, перешкодою в їх богомільному житті, — одним словом, були б незаконністю. Навіть численні дзвони, які висять на кожній монастирській дзвінниці, не завжди уживаються, щоб не насолоджувати чернечих вух своїми мелодіями серед нічної тиші. Дзвони дзвонять тільки у великі празничні дні і в неділі, тай то тільки скликають на Св. Літургію. А щоночі, в 12-тій годині, лунають по монастирському подвір'ю, по скалистих горах і чернечих печерах тіль-

ки тверді звуки ритмічних трохеїв, спондеїв, чи ямбів, які "дзвонар" зміло виграє двома молотками до дошки, завішеної мотузком на шиї так, як гірський музика завішусь цимбали. Ця гра така багатомовна, така змістовна, що порушусь кожний ьєрв у слухача, згання із втомлених очей солодкий сон, стаєть навіть невірющого відвідувача на ноги, і тягне його до церкви на спільну молитву-полүнощницю. А церкви, яких у кожному монастирі є кількадесят, оздоблені такими дорогоцінностями, що ледве, чи є де музей на земній кулі, який хоч у мінімальній частині міг би дорівняти одній з цих чернечих церков. Кожна ікона сяє в оливному блідому блиску багатокаратовими діамантами, сапфірами і рубінами, вмонто-

ьаними в золото й срібло, якими від віків королі та вельможі обдаровували чернечі храми Божі.

Молитви-полунощниці сполучаються з утреною і часами і тривають аж до ранку, а коли на дворі сіріє і сонце золотими пасмами починає золотити церковні стіни, тоді перед чернечим "гостем" відкривається свіжа панорама церковних живописів, ікон і небачених досі мальовил скритих в горі і в

церковній копулі. Понад тисячолітні ікони та живописи розмальовані живими красками, так сильно діють на людські почування, що муситься забути за весь світ, про свою, хоч би тяжку, буденщину і линути праз із молитовними співами отих ченців у небесні простори, у небесні двори, у безплотні хорони самого Бога-Вседержителя і Його святих угодників.

Серед такого божеського під-

Автор репортажу, о. д-р Ю. Федорів, розмовляє зі старим ченцем на подвір'ї одного з монастирів на Атосі.

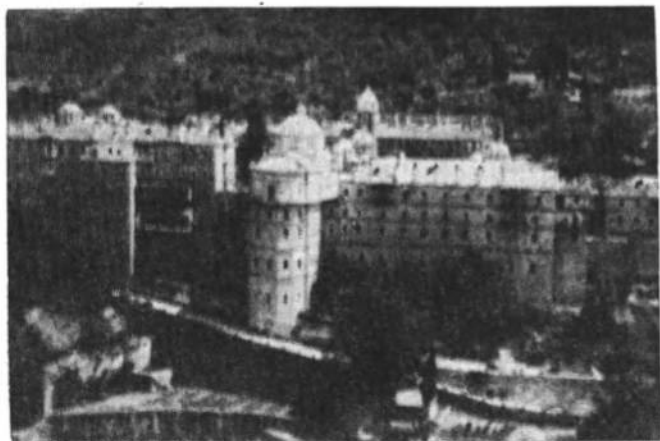

несення, в проблисках раннього сонця, кінчається всенічна відправа. Ченці в строгій мовчанці виходять на монастирське подвір'я на кількахвилинний прохід, по якому знову повертає їх до тої самої, або до іншої, церкви незбагнтий звук ритмічного клепання — на Свату Літургію, по якій щойно всі ченці йдуть в мовчанці до трапези. Там благословить ігумен кожного входячого ченця, — вони сідають за столи на свої місця і споживають пісну поживу. Бо вже біля двох тисяч років на цій святій горі ніхто не споживав нічого ані зі звірят, ані від звірят, отже ні м'яса, ні молока, ні молочних виробів, ні яєць. Але помимо цього пожива тут така смачна, що не один подорожний в житті ще не їв такої їди. Ідуть ті бого-

мольці багато городини й овочів. Все це приправлене свіжою оливою, яку такі самі ченці витискають з оливок, якими покриті скелі Атосу.

Пісного харчу можна їсти подостатком, однак в понеділки, в середи і в п'ятниці їдять там тільки один одинокий раз на день, і то без оливи, так само в усі чотири пости в році. В інші дні, — то є у вістірки, в четверги, в суботи і неділі споживають свої харчі два рази денно і заправлені оливою: раз після св. Літургії, а другий раз після вечірні, яка там щоденно кінчається около год. лена на три рівні часті, по 8 4-ої пополудні.

Доба чернечої братії є подігодин кожна, 8 годин вони моляться, 8 годин працюють і 8 годин призначених на спочи-

Монастир Ізірон

Монастир Зограф, монастирі Івірон і Зограф згадує Іван Франко в своїй поемі "Іван Вишенський".

нок. Всі вони, ці богомольці, є ввічливі і роблять враження найщасливіших людей на світі. Нині вони сідоголові старці, і ніхто з них не знає свого віку. Молодих обмаль. Є декілька греків, а з України вже понад 40 років ніхто не може прийти. Колись українців на Атосі було більше як греків. У меншій кількості приходили туди болгари, серби і румуни, які також мають свої монастирі на Атосі. Число чернечої братії з 20 тисяч змаліло нині до 2 тисяч. Між цими ченцями можна подибати, крім простих побожних ченців, також людей, що займали в світі поважні і гідні становища, як лікарів, інженерів, професорів, військових старшин, які зрелися всіх своїх вигод і почестей та пішли

в цей скелистий край, щоб в пості і молитвах закінчувати своє може колись буйне життя.

Крім ченців, які живуть в двадцяти атонських монастирях, віддалених від себе на кілька годин ходу скелистими стежками, — є ще й ченці, що живуть у скитах, тобто менших чернечих оселях. Вони, ці скитники, не мають спільної поживи, а кожний приготує собі її по своїй вподобі. Їх життя, на яке вони отримали від свого архимандрита благословення, є дещо трудніше. Є ще й третій рід ченців, які живуть найважчим життям, вповні аскетичним. Вони жили колись у печерах, до яких щоденно спускано їм в коші глиняну посуду з водою і сухар хліба. В заміну, вони вкладали в кіш свій

щоденний виріб праці. Нині ці аскети вже не живуть у відлюдних печерах, бо нема недостатком ченців, які могли б хочби раз в день обслуговувати аскетів. Аскети нині мусять самі себе обслуговувати. Вони живуть у доступних печерах, побіч яких видовбують собі басейн на воду, яку в часі посухи п'ють. Свої вироби, — кошики, вервиці, дерев'яні ложки і миски розносять по монастирях і зате дістають від монашої братії останки сухарів, якими кормляться.

Ця монаша республіка має і свій чернечий уряд, на чолі якого стоїть "Протос", вибраний двадцятьма архимандритами від кожного монастиря і так само вибраних чотирьох дорадників. Ця п'ятка творить щось в роді сенату. Решта архимандритів — делегатів від монастирів, творять чернечий сойм, який збирається на наради 4 рази до року.

Ця мініатюрна республіка має природні границі. З трьох бо-

ків оточує її Егейське Море, а з четвертого канал Ксеркса, який сьогодні вже нечинний і заріс непроходимою гірською рістнею. Атос мав у своїй історії тяжкі і дуже небезпечні роки нападів диких сарацинів, турків і морських розбишак. Ченці боронилися як могли, і немає в історії згадки, щоб їх оборона була колись невдачною. Монастирі, ковані в скелях над стрімкими провалами, були дуже легкі до оборони а строге життя було завжди доброю справою до витривалості.

Нині Святу Гору Атос подивляє і шанує весь культурний світ. До неї, такої мало відомої держави, часто навідуються учені, університетські професори, архітекти і духовні особи, щоб дати вислів своїм духовним почуттям та побачити на власні очі ту благословенну землю, звідки довгі віки весь християнський Схід набирав кандидатів на своїх єпископів і митрополитів.

ПРОФСОЮЗ ЖЕБРАКІВ

В аргентинському місті Росаріо постав перший на світі профсоюз жебраків.

Профсоюз ухвалив Статут, який установлює між іншим висоту милостині, яку мають отримувати жебраки.

Згідно з Статутом, жебраки під церквами та кіно можуть домагатися подачки в сумі 50 центавус (50 сотиків). Цю саму "оплату" мають вносити пари закоханих в парках. Подружжя з одною дитиною обов'язані давати тільки 20 центавус. Коли жебрак увійде до хати де, власне, відбуваються заручини, має право домагатися подачки не меншої, ніж 30 ц. На весіллі тарифа збільшується до 40 ц.

Установлено також відповідну тарифу за відчинення дверей таксі та приватних легких машин.

Члени союзу мусять взяти зобов'язання, що не будуть приймати менших милостинь від встановлених Статутом.

ЩОМІСЯЧНИЙ КОНКУРС “МИ І СВІТ”

Відповіді на питання з листопада:

1. В боях за Львів у листопаді 1918 року командували українськими відділами по черзі: полк. Дмитро Вітовський, полк. Маринович, от. Г. Коссак, полк. Г. Стефанів.

2. Перший український підручник руханки видав О. Попович в 1889 році в м. Чернівцях (Буковина).

3. Найтісніше пов'язаною з Францією була письменниця Марко Вовчок, яка довгий час у Франції перебувала, мала багато приятельських зв'язків з тамошніми літер. колами та якої “Маруся” десятки разів у Франції перевидавалась і була обов'язковою лектурою для франц. шкіл.

Нагороди:

Першої нагороди не признано нікому.

Другу нагороду в сумі 5 дол. одержав п. Іван Савчук (Бафало).

Нагороди за правильні відповіді уфундує відома українська фірма — магазин хатнього устаткування

ALPHA FURNITURE CO.

735 Квін Стр. Вест — Тел. ЕМ 3-9637 — Торонто, Онт.

ПЕРШІ ЛЮДИ НА ВЕНЕРІ

Ми продовжуємо друкувати в скороченому вигляді розділи з другої частини науково-фантастичного роману В. Владка "Перші люди на Венері".*)

Перша частина роману присвячена подорожі української міжпланетної наукової експедиції з Землі на Венеру. В складі експедиції — її керівник, академік Микола Ринденко, геолог і астрофізик Вадим Сокіл, вчений-енергетик і відомий мандрівник професор Іван Лунь, а також студентка політехнічного інституту Галина Рижко. Друга частина роману розповідає про перебування відважних мандрівників на Венері та про їх пригоди на чужій незнаній планеті. Перебування людей на Венері ускладнене тим, що в її атмосфері багато вуглекислоти, отож мандрівники можуть виходити з міжпланетного корабля, астроплана, тільки в скафандрах з приладами для дихання.

Під час чергової вилазки, коли Іван Лунь, Сокіл і Галя Рижко дуже поспішали повернутися на астроплан, де лишився академік Ринденко, — Галя, що бігла останньою, відстала від товаришів. Вони спочатку не помітили цього, а потім виявилось, що Галя зникла. Учасники експедиції дуже стурбовані цим, бо вони вже встановили, що Венера населена загадковими потворами, які нагадують велетенських хижих комах. Галю старанно розшукують, але доля її все ще лишається невідомою.

Але що ж трапилось з Галею Рижко?

Спіткнувшись об вузлувате коріння, вона втратила рівновагу, впала і покотилася вниз по схилу міжгір'я. Вона летіла повз пальми і папороті, перевертаючись і даремно намагаючись ухватитися за якусь рослину. Все миготіло перед нею: папороті, пальми, скелі. Але ось Галя з силою вдарилася об

землю — і все навколо зразу спинилося.

Вона лежала на зім'ятих, поламаних папоротях. Над дівчиною схилялося широке мережане листя зовсім незнайомих рослин. Ледве передихнувши, Галя Рижко спробувала поворушити рукою, ногою. Ні, здається, вона нічого не пошкодила! Правда, щеміла ліва нога — мабуть, на ній садно. Але це, звісно, дрібниці.

— Де ж це я опинилася? — подумала вголос Галя.

*) Початок див. "Ми і Світ" ч. 43.

Вона з трудом підвелася, зробила кілька кроків убік, але в ту ж мить знову сховалася під широким листям папороті. Її вразили дивні звуки. Було чути голосне сопіння, сухо тріщало гілля дерев, наче хтось з силою ламав його. Ці звуки посилювалися, наближались. Дівчина обережно визирнула з-за куща — і замерла від несподіванки.

На відстані метрів ста від себе вона побачила величезну брудну тварину, яка швидко повзла до неї. Тварина поспішала, люто розкидаючи в обидва боки рослини, що ламалися під її вагою. Широкі лапи, наче потворні гребінці, розчісували хрустку папороть. Довгі тонкі вуса звисали в повітрі, ні до чого не торкаючись. Тварина повзла прямо на дівчину, але начебто ще не бачила її. А може бачила, і саме тому посувалася сюди?..

Галля здригнулася: потворне страховище було надто гидке. Рукі дівчини стиснули гвинтівку. Стріляти? Але що могла зробити гвинтівка проти величезної потвори? Тільки ще більше розлютити її! Треба зійти з дороги — убік, убік! Галля швидко, не піднімаючись на ноги, переповзла направо. З жахом побачила вона, що тварина також змінила напрям руху, наче помітила її спробу відійти.

Тоді треба виграти час, бігти, відступати, сховатися за дерева і чагарник. А може потвора й сама зверне кудись, якщо вона не помічає дівчини?..

Галля побігла вздовж міжгір'я. Озираючись, вона побачила, що величезна тварина раптом сплилася... Ні, не спинилась,

а почала рухатися повільніше, бо на її шляху опинився гайок з молодих цікадей, через який їй важко було пробратися. Потвора невдоволено заричала: очевидно, перепона дратувала її. Треба використати час, скоріше, скоріше геть! Галля круто повернула і рвонулася ліворуч до густих заростей цікадей.

— Ой! — скрикнула вона, знову втративши рівновагу. Здавалося, під нею відкрилася прірва, ґрунт зник з-під ніг. Дівчина вдарилася спиною об каміння і полетіла вниз, у темряву. Щось тріснуло за її спиною, наче обірвалося. Що саме — Галля не знала, та й думати про це було ніколи. Вона летіла вниз дедалі швидше. Світле небо, ясна зелена рослинність, жовті скелі — все лишилося позаду, нагорі. Галля падала нижче й нижче, конвульсійно стискаючи гвинтівку.

М'який удар раптом спинив її падіння. Похиле дно прірви було вкрите грубим шаром пухкого ґрунту — тіло дівчини майже ув'язло в ньому. Вона просунулася ще кілька метрів і лишилася лежати нерухомо.

Непроглядна темрява оточувала її. Тільки далеко вгорі виднів маленький світлий отвір: очевидно, звідти вона й упала, крізь цей отвір. А що ж робити далі?.. Галля обережно підвелася й сіла. Гвинтівка з нею, ось вона. Шолом... чи не пошкоджений він? Ні, все гаразд. Слово честі, пощастило! Природна життєрадісність дівчини взяла верх над побоюванням. Галля, посміхаючись, подумала:

— Мабуть, уже починаю звикати до того, щоб падати і не розбиватися. Це ж тільки ска-

зати комусь: два рази за кілька хвилин зриватися вниз, пролетіти, перекидаючись, добрий десяток метрів — і щоб усе було в порядку! Ну й Галіна, ну й везуча! Буде що записати в щоденник... коли виберуся звідси і повернуся до товаришів. А от як звідси вибратися — це задача. У печеру я потрапила, чи що?..

Вона обмалала стіну біля себе, нахилилась і спробувала, який ґрунт під нею. Пухля, трохи волога земля, кілька камінців. Напевно, печера! От тільки надто темно. Включити нагрудний прожектор, чи що? Проте поки що можна почека-ти. Чомусь стало трохи світліше. Може, це очі освітлилися з темрявою? Але й справді, вона бачить значно краще. Дивна річ!

Вражена, Галя огледілась. Справді, чому вона тепер бачить так, як це буває в сутінках? Що сталося? Звідки виникло це голубувате освітлення, дивне примарне саяво, яке наповнює печеру?

Нерівні земляні стіни підводилися круто вгору з трьох боків. На схилі під нею — уламки гілля, опале листя: все це, мабуть, звалилося звверху, можливо разом з нею. А просто перед Галею — широкий прохід у землі, схожий на круглий тунель, який веде кудись у надра. Голубувате саяго розливалось від стін тунелю. Якесь казкове, дивовижне освітлення...

Галя Рижко ще раз подивилася вгору. Не можна було й думати про те, щоб повернутися на поверхню Венери тим шляхом, яким вона потрапила сюди! Круті стіни сходилися вгору, колодязь, крізь який вона

впала, розширювався винзу. Значить, лишається тільки одне — іти вздовж тунелю, куди б він не привів.

Обережно, легко ступаючи, дівчина вирушила в цей похід. Прожектор вона не включала, в ньому не було потреби: чи то її очі звикли до сутінкового освітлення підземелля, чи то загадкове голубувате саяго ще більше посилює, але Галя бачила досить добре.

Тунель ішов майже прямо, без помітних поворотів. Він лишився таким самим широким, як і спочатку, лише подекуди стіни його сходилися трохи ближче, проте і в таких місцях ширини вистачило б на те, щоб міг проїхати невеличкий легкий автомобіль.

— Хто викопав його? — розмірковувала Галя Рижко. — Адже ж не міг такий широкий підземний хід виникнути сам собою. І ґрунт тут пухкий, може легко осипатися... Очевидно, я йду корою чи підземним ходом якоїсь величезної тварини. Ох, чи не потраплю я просто в її барліг!..

На якусь мить вона навіть спинилася. Проте іншого шляху не було, лишалося тільки йти вперед. І зволікати теж не можна: заряд окислиту в резервуарах на спині скафандра повільно, але неухильно зменшувався.

Тунель повернув убік — і тут таки, за поворотом, роздвоївся. Одне його коліно йшло направо і винз, друге — наліво і помітно вгору. Куди йти? Галя вагалася недовго. Їй треба було вчення надр Венери зараз аж вибратися на поверхню, виніяк не цікавило її. Отже — наліво і вгору!

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ПРИВАТНА
КАРТИННА ГАЛЕРІЯ

“МИ І СВІТ”

поручає

великий вибір картин українських найвідоміших
мистців.

Догідні умови плати.

Хто бажає оглянути галерію, хай раніше домовить-
ся з ред. “Ми і Світ”, подзвонивши на тел. ЕМ 8-3519
(редакція) або РО 6-7263 (прив.).

ЗАМОЖНІСТЬ І КУЛЬТУРУ ГОСПОДАРЯ ХАТИ
ПІЗНАТИ ПО ЯКОСТІ КАРТИН, ЩО ПРИКРАШУЮТЬ
ЙОГО СТІНИ.

ДОБРА КАРТИНА — ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ ПРИКРАСА,
АЛЕ Й БАГАТСТВО!

Тепер тунель уже часто повертав убік. І щоразу він наче обминав тверді скелясті перепони, відступаючи від кам'янистих порід, і заглиблювався у вогкий ґрунт. Але ширина його лишалася незмінною, і так само незмінним було голубувате сяйво, що наповнювало його. Тепер Галя зрозуміла: це світилися невеличкі камінці, густо вкраплені в стіни, склепіння і ґрунт підземелля.

Не спиняючись, дівчина вийшла з вогкої стіни кілька таких камінців і з інтересом оглянула їх. Нічого особливого, тільки що світяться яскравіше, ніж звичайна гнилючка. Гаразд, потім роздивимось, покажемо Вадиму, Миколі... коли, звичайно, пощастить вибратися з-під землі. Галя поклатла камінці в похідну торбинку, що висіла у неї біля пояса. І зразу ж таки майнула тривожна думка: чому вона не відчуває ваги переносного радіопередавача, прив'язаного рем'янами за спиною?

Тільки тепер Галя по-справжньому злякалася, відчула небезпеку свого становища. Адже без передавача вона не зможе зв'язатися з товаришами, покликати їх на допомогу. І друга думка, ще неприємніша: чому вона зразу ж таки, впадши у підземелля, не зробила цього? Так просто: покликати на допомогу, розповісти про те, що трапилося...

Ну, що ж, іще не пізно. Треба якнайшвидше повернутися назад до передавача. Він лежить у проваллі, він зірвався з спини під час падіння. Ясно, вона не загубила його в тунелі, — вона відчула б, як він падає. Він там, там, на тому місці, звідки почався її шлях уздовж

тунелю! Назад, Галя, швидше! Дорогу вона пам'ятає, тунель роздвоювався тільки один раз, заблукати не можна, це зовсім не лябірінт.

Але враз тишу порушили далекі загрозливі звуки. Вони долинали звідти, звідки прийшла Галя Рижко. Дівчина тривожно прислухалася. Так, сумнівів не було! Вона чула люте сопіння потвори, від якої тікала там, на поверхні. Ці звуки долинали поки що здаля, але ставали дедалі чутнішими. Тварина наближалася! Шлях до радіопередавача був відрізаний...

Галя кинулася бігти вздовж тунеля. Ноги її спотикалися об каміння і коріння, що виступало з ґрунту, кілька разів вона ледве не впала. Але дівчина бігла далі й далі, зрідка спиняючись тільки для того, щоб прислухатися, чи не наздоганяє її потвора з лапами-гребінцями.

Тисячі думок пролітали в голові Галі, одна за одну фантастичніша, проте всі ці думки були нездійсненні. Сховатися, причаїтися в тунелі не було де. Довго бігти дівчина також не могла, в неї вже підламувалися від утоми ноги, вона важко дихала. Уже кілька разів Галя спинялася і відпочивала, пригнівшись до стіни. І щоразу вона з жахом помічала, що відстань, яка відділяла її від потвори, зменшувалась: хрипке сопіння тварини ставало голоснішим. Галя кидалася знову бігти, але сил лишалося зовсім мало.

Сяючі камінці в стінах пролітали повз неї назад, то зливаючись у довгі світлі смужки, коли Галя, напружуючи останні сили, прискорювала біг, то блимаючи світляками, коли во-

на, знесилена, ледве пересувала ноги. Тунель весь час робив повороти. Можливо, тільки це й рятувало дівчину, бо такі круті повороти затримували тварину, яка її переслідувала. І раптом тунель обірвався.

З усього розгону Галя вбігла до великої печери, яка відкрилася перед нею за останнім поворотом. Ця печера була розташована нижче тунелю і спочатку здалася Галі новим глибоким проваллям. Тут панувало таке саме сутінкове освітлення, так само розливалось від стін і склепіння голубувате сяйво. Що ближче до середини печери, то важче було щось розгледіти. А в центрі її було наче зовсім темно. І все-таки широко розплющені очі дівчини помітили там якийсь рух. У центрі печери ніби хтось ворухнувся, вовтузівся... ні, не хтось один, а кілька невеличких темних тварин.

А позаду, чи не за самим поворотом тунелю, було чути те ж саме хрипке сопіння: потвора поспішала до печерн...

Роздумувати було ніколи. Галя побігла ліворуч, уздовж стін печери. Каміння вогкої, ніби щойно скопаної землі заважали їй. Ось велика плеската скеля. За нею можна добре сховатись, якщо спритно примоститися на землі. Сюди, сюди!

І щойно Галя встигла втиснутися в пухку вогку землю за плескатою скелею, як гучне ревіння залунало під склепінням печери. Потвора, що переслідувала її, вибігла з тунелю. А назустріч їй прозвучало тонке гавкаюче скигління невеличких тварин, що вовтузилися в центрі печери.

Обережно, щоб не видати се-

бе, Галя визирнула з-за скелі: вона мусіла, мусіла знати, що тут діється! Як це не дивно, але Галя поступово опановувала себе. І гвинтівка вже здавалася їй надійним помічником, з яким можна було не втрачати сміливості. Тридцять патронів в її магазині були чогось варті.

"Я потрапила до лігва цієї тварини, — подумала Галя. — А маленькі — її дитинчата. Ну й мамуню вони обрали собі, нема чого сказати, надзвичайно симпатична!"

Тепер дівчина збагнула: величезна тварина, певно, навіть не переслідувала її — вона просто поспішала до своїх дитинчат тим самим підземним ходом, яким попереду неї бігла Галя. І тепер вона також не знала про присутність дівчини в печері. Але що все це обіцяло Галі? Нічого доброго... В неї лишалася одна надія на порятунк — діждатися, поки тварина засне або знову вирушить на поверхню Венери. Якщо вона засне, можна буде спробувати тихенько вибратися з печери у підземний хід, щоб піти звідси. Так, але поки ж ця тварина засне? Та чи й засне взагалі? І як Галя довідається про це?

Чекати, поки вона знову піде? А коли це може статися? Теж нічого не відомо. Тварина може лежати тут, у печері, скільки завгодно, їй нема куди поспішати. А час Галі обмежений запасами оксигену, який дає дорогоцінний кисень для дихання. На скільки часу їй ще вистачить кисню? Годин на шість, не більше...

Якщо через шість годин їй не пощастить повернутися на

астроплан — кінець. Але в такому разі не можна пасивно чекати, треба щось робити. Що?

Спробувати зараз пробратися до виходу з тунелю, ховаючись за камінням і купами землі? Ні, тварина легко помітить її. Вбити потвору? Але для цього треба знати точно, куди стріляти. Та, крім того, чи допоможуть відносно маленькі кулі автоматичної гвинтівки протн такої величезної тварини? І де розташовані її життєві центри — в голові, в серці? Думки стрибали, змінювали одна одну, і тільки одна з них, найтривожніша, постійно поверталася і збивала всі інші:

— А час іде, час іде, кисню стає менше та менше...

...Мама, мила мама, вона вже, мабуть, одержала листа Галі. І якщо вона навіть сердилася, докоряла своїй дочці за те, що та, наперекір усьому, потай забралася в астроплан і вируди-лась у міжпланетну подорож, то, напевно, давно вже простила її. І тепер навіть, можливо, пишалася нею: Галинка — учасник міжпланетної подорожі, її хвалять сам академік Ринденко... Галія писала, що допомагає академікові Ринденкові в його науковій роботі, і всі в астроплані задоволені нею... Авжеж, задоволені... Зараз ось шукають її, турбуються, замість того, щоб працювати... А вона лежить отут, і час іде, час іде, кисню стає дедалі менше!

Звісно, і Сокіл і Лунь шукають її і не можуть знайти. Вадим хвилюється, куйовдить волосся, він завжди запускає руку в волосся, коли починає хвилюватися. Звичайно, Вадим часто говорить їй неприємні речі,

підпускає всякі шпильки, але Галія чудово знає: він робить це тільки тому, що хоче приховати від інших своє справжнє ставлення до неї. Вона добре це знає, ще на Землі знала, коли Вадим говорив з нею про "особисте", і завжди затаювався при цьому, і так кумедно червонів. Просто не можна збагнути, чому він, відомий учений, так ставиться до неї, найзвичайнішої студентки. Ну, їй він подобається, це зрозуміло: він розумний, дослідник надзвичайний, не кажучи вже про те, які в нього вдумливі очі і м'яке, лагідне обличчя. А що він знайшов у ній?.. Жаж, про що вона думає зараз, коли час іде та йде, і запас окислиту вичерпується!

А Луня вона завжди трошечки боялася, раніше більше, а тепер менше. Проте все одно ще боїться. Він такий серйозний і насмішкуватий, не такий, як Вадим, — той наче сірник: спалахнув, покричав, посердився трохи — і зразу відійшов. Лунь зовсім не такий. Він дуже рідко сердиться — але тоді Галія не наважиться йому й слова сказати. І дуже рідко сміється, тому вона цінує кожну його посмішку. Байдужий, незворушний, навіть коли дуже трудно... Якби Лунь знав, де вона зараз, він обов'язково врятував би її, і не треба було б думати про те, що час іде, час іде, і кінчається дорогий цінний кисень...

І ніхто не довідається, що сталося з нею, і як вона потрапила сюди, бідолашна Галиночка, і що це за дивні, незрозумілі камінці, які весь час світяться! Таких на Землі немає, навіть сам Вадим не визначив би, що це таке. Дивовижні ка-

мінці! Ручка Галі намацала біля себе один з них. Дівчина піднесла камінець ближче до очей, стиснула пальцями в щільній гумовій рукавичці. Не дуже твердий, навіть трохи кришиться, коли натиснути. І світить-ся. І ніби ледь-ледь теплуватий — чи це тільки здається? Адже пальці не відчують ніякого тепла. Чому ж вона вирішила, що камінець теплий? Галя збагнула: дивне відчуття тепла від камінця виникає тоді, коли вона наближає його мало не до самих очей. Тоді здається, що прямо в очі летить тонке, приємне тепло. Дивні камінці! Треба буде обов'язково показати їх Миколі і Вадиму... еге, показати, а як це зробити? І час іде, час іде... от, коли б вона не загубила радіопередавач, тоді так легко було б покликати на допомогу...

Цікаво, чи далеко вона зараз від астроплана. А може хтось із товаришів ходить зараз, розшукуючи її, на поверхні Венери, там, нагорі, просто над нею... Стоп! Чому вона раніше про це не подумала? Адже невеличка радіоустановка в скафандрі діє на досить велику відстань... Чому ж не спробувати покликати товаришів? Можливо, вони почують її. Особливо, якщо підвищити напругу на радіоустановці, як навчав її Лунь. Ось тут, біля пояса, є прикрита клапаном маленька ручка. Пересунути її направо — і напруження акумляторів підвищиться, а це збільшує радіус дії установки.

Намагаючись уникати зайвих або різних рухів, Галя відшукала цю малесеньку ручку і перевела її до краю направо. Малі тварини в глибині заскав-

чали голосніше. Ага, це через підвищене напруження приймач у скафандрі посилює звуки. Все правильно! І як чудово, що звуки її голосу не вийдуть з шолома — потвора нічого не почує, адже ж у неї немає приймача!..

Товариші, чи ви мене чуєте? — голосно промовила Галя, вкладаючи в ці прості слова всі свої сподівання. — Товариші, це я, Галина, — продовжувала вона, і спинилася вражена.

Мінливе голубувате світло враз залляло всю печеру. Кожен камінець, який до цього випромінював різне і спокійне слабе сійво, тепер викидав з себе яскраві пульсуючі хвилі голубуватого світла. І Галя на мить виразно побачила те, що відбувалося посередині.

Там лежала величезна тварина, що бігла за нею уздовж підземного ходу. Вона повільно ворухилася в повітрі своїми довгими і тонкими вусами-щупальцями. А біля неї на землі вовтузилося з десяток менших тварин завбільшки з велику собаку. Вони трохи нагадували бєдмежат, — такі ж самі жовто-бурі, круглі, незграбні. Проте загадкові хвилі світла зникли так само раптово, як і з'явилися. Вусата потвора з своєю родиною знову поринула в темряву, ще густішу після яскравого світла.

— Товариші! — повторила голосно Галя. Вона так зацікавилася дивовижним світловим явищем, що навіть забула про небезпеку, яка їй загрожувала.

Знову яскраві голубуваті хвилі світла прокотилися по всій печері — і знову згасли. Але Галя цього разу встигла помітити, як стривожена світлом

потвора неспокійно заворушилася. Її довгі шупальці збуджено закрутилися в повітрі, вона грізно заричала, підвела голову.

— Е, ні, досить експериментів; — вже тихо промовила Галя Рижко. Але й ці неголосні слова мали таку ж саму чарівну дію. Незліченні камінці в стінах і склепінні яскраво спалахнули, випромінюючи хвилі блакитного світла.

Але не на чудесні камінці дивилася, затамувавши подих, дівчина. Вона з жахом побачила, як вусата потвора з грізним ревінням підвелася і подивилася навколо. Потім вона повільно повернулася і так само повільно поплазувала вздовж печери. І хоч голубувате світло вже згасло, Галя бачила в півтемряві, як потвора рушила вздовж стіни, обмацуючи її вусами. Широкі лапи-гребінці прочісували пухку землю, відкидаючи вбік велике каміння, наче піщинки. Становище ставало загрозливим: потвора відризала єдиний шлях відступу до підземного ходу. Ще кілька хвилин — вона помітить її, і тоді...

Дуже дивно, — але Галя раптом відчула, що вона більше не хвилюється, що страх, який був охопив її, зник. На зміну прийшло напружене збудження людини, яка остаточно зрозуміла, що чекати допомоги нема звідки і треба розраховувати тільки на власні сили. Ну що ж, коли так — Галина Рижко не дешево віддасть своє життя! Якщо треба боротися, — будемо боротися!

Неквапливо й обережно — напевно, так поводитися б і незворушний Лунь! — Галя по-

клала зручніше свою автоматичку гвинтівку і взяла потвору на приціл. Вона цілилася старанно, наче в тирі, — але поки що не для того, щоб вистрілити. Хай підповзе ближче, тоді буде вірніше. Куди ж скерувати першу кулю з тридцяти, які є в її розпорядженні? Де життєві центри потвори?

Галя обрала точку у верхній частині голови тварини, між лютими її очима. Дівчина розраховувала так: рани в голову завжди найбільш смертоносні. Крім того, при такому прицілі вона встигне за кілька секунд випустити з гвинтівки в цю точку не менше десятка куль. Не промахнеться ж вона з такої невеличкої відстані!...

Потвора наближалася, її відділяло від дівчини всього метрів п'ятнадцять-двадцять. Галя завмерла. Її прижмурене праве око знайшло прямую лінію, яка з'єднувала мушку на стволі гвинтівки й обрану нею точку на голові тварини, поміж її очима. Тепер хай стане трохи світліше.

— Стій, проклята! — голосно гукнула дівчина. Яскраві хвилі світла слухняно попливли по печері. Так, ціль взято правильно. Все добре видно.

Наче на учбовій стрільбі, Галя акуратно натиснула на спуск. Сухий постріл пролунав коротко і чітко, йому відгукнулася протяжна луна в глибині печери. Щось вдарилося об скелю, за якою лежала дівчина, і впало біля неї разом з відбитими від скелі кам'яними бризками.

Це була її куля! Деформована, сплюснена... Значить, куля з гвинтівки не пробилася череп

потвори, відскочила від нього... Потвора має броню?..

Гаразд, хай буде що буде! В магазині гвинтівки є ще чимало куль. Галя знайде місце, куди їх вгатити. Не може бути, щоб ця огидна тварина вся була екрита невразливим панцирем!

Постріли з автоматичної гвинтівки лунали один за одним, як короткі кулеметні черги. Галя цілилася вище й нижче, лівише й правіше. Адже ж мусять, мусять бути вразливе місце на тілі потвори!

Проте кулі так само відлітали назад рикошетом, відбивали кам'яні бризки від скель печери. А тварина, роздратована ударами куль об її панцир, з грізним ревінням посувалася вперед. Щупальці звивалися в повітрі, наче довгі баготи, лапи з силою врзалися в землю. Ось потвора вже всього за

п'ять-шість метрів од дівчини, що лежить за плоскою скелею...

Одна з широких лап злетіла високо вгору над Галею. Щемить...

Руки дівчини похололи. Гвинтівка здавалася неймовірно важкою, такою важкою, що Галя вже не могла підняти її і знову стріляти. Її нерви не витримали: потвора, зодягнена в панцир, який не може пробити куля!..

Знесилена Галя в одчаї поклатала голову в шоломі на руки, на непотрібну тепер гвинтівку. Глухий стогін вирвався з її уст.

І наче у відповідь на нього, загадкове каміння в стінах і склепінні печери спалахнуло неспокійним мінливим світлом, в якому виразно позначилася нерухомою постаттю дівчини в скафандрі і знесена над нею панцерована лапа потвори...

(Далі буде)

ЦІКАВО ЗНАТИ, ЩО...

...на деревах у лісах острова Ява живуть "літаючі собаки". Голова цієї тварини дуже схожа на голову звичайного собаки. Найбільші з літаючих собак мають 45 см завдовжки і розмах крила до 1,5 метра,

...очі kota 40 разів чутливіші на світло, ніж у людини;

...звичайна мурашка володіє дуже великою силою. Вона може тягти вантаж в 400 разів більший від власної ваги.

ПОМСТА ЖИРАФИ

Двох туристів, ідучи автомобілем в Півн. Африці до Родезії зустріли на своїм шляху жирафу. Коли вони задержалися, щоб її краще оглянути, звір своїми величезними ногами кинувся на автомобіль, розторожив дах та шиби.

Розуміється, туристи дали "газу", але кількадесят метрів далі вони змушені були затриматись, бо на дорозі лежала мертва жирафа, яку переїхав автомобіль. Отже, напад жирафи на автомобіль був помстою за смерть свого товариша.

УКРАЇНЦІ В ТОРОНТІ

(Сконденсований текст довідки "Українці в Торонті як окрема культурна група")

Торонто, Онтаріо, належить до тих північно-американських міст, які є дуже сильно зрізанизовані під етнічним оглядом. На сьогодні понад 30% всіх мешканців належить до етнічних громад, які не зараховуються до англосакської групи. Коли йдеться про українців, то в Торонті їх є коло 35,000 осіб, тобто 2.5% загалу населення торонтонського метрополітального району.

Перепис населення з 1951 року виявив, що на терені Торонта і передмість проживало тоді 24,942 осіб українського походження. За останніх шість років це число, мабуть, збільшилося на яких 10 тисяч осіб тому, що основна маса нових емігрантів поселилася в Торонті і що чимало українських поселенців із західних канадійських провінцій переселилися на схід і зараз знаходяться в Торонті.

Коли мова про розселення нашої групи в Торонті, то слід ствердити, що в ніякій частині міста ми не творимо якогось компактного поселення. Наші люди є розсіяні по цілому місті і немає району, де б не можна

було знайти бодай декілька наших родин. Все таки, є в Торонті райони, де є поважніші скупчення наших людей і центри такого скупчення можна легко визначити, приймаючи до уваги положення наших церков і громадських установ.

Поселення українців в Торонті почалося під кінець 19 сторіччя, а вже на початку 20 ст., в 1910 році, зорганізовано тут перше українське товариство під назвою "Русько-українське Товариство св. Михайла в Торонті". В 1913 році постала перша українська католицька парафія св. Йосафата. В 1917 році засновано читальню "Просвіта" ім. Т. Шевченка та заініціювано при ній першу українську публічну бібліотеку. Через рік появилася перша в Торонті українська газета "Робітниче слово", видавана українськими соціал-демократами. Українське організоване життя почало набирати розмаху щойно в двадцятих і тридцятих роках нашого сторіччя, коли то покладено основи під ряд організацій світського і релігійного характеру, які в основному продовжують свою діяльність по сьогодні. Багато нового в життя української групи в Торонті внесла найновіша українська еміграція, за ініціативою якої постали нові організації й установи та

*) Доповідь "Українці в Торонті" була виголошена на Науковій сесії НТШ в Торонті, що відбулася в жовтні 1957 р.

Загальний вид на промислову частину міста Торонта

яка закривала окремі ділянки культурного, політичного і господарського життя нашої групи.

Організаційні зусилля, що їх виявили українці від самого початку свого поселення в Торонті, мали на меті:

1) Забезпечити членів групи власним оточенням, серед якого можна було зберігати і плекати власну національну культуру ;

2) Створити передумови для виховання дітей відповідно до вимог власної культури, уможливити молодому поколінню не тільки познайомлення з рідною культурою, але теж навчити

його розуміти і любити власні інституції,

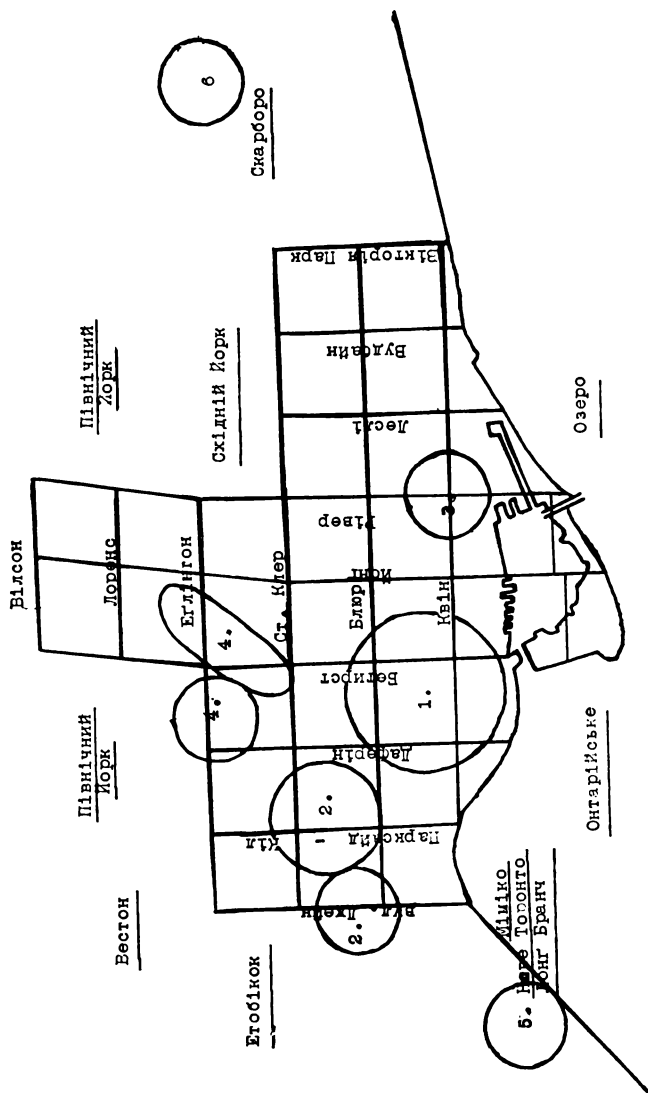
3) Оформляти та здійснювати в щоденному житті власну національну політику, співзвучну з інтересами усієї етнічної групи на новому поселенні,

4) Забезпечувати допомогу потребуючим членам групи,

5) Протиставитись тискові асиміляційного процесу,

6) Втримувати живі контакти з країною походження.

Від самого початку українського поселення по сьогодні — церква і парафія були місцем, де наші люди себе знаходили і звідки починалася організаційна розбудова. Вплив

ТОРОНТО - МІСТО З ПІЛІСЬКИМИ РАЙОНАМИ
Схематичний показник розселення українців

1. Найбільше скупчення українців в Торонті. В тому районі маємо: дві католицькі парафії, одну православну, монастир оо. Василіяни і їхнє в-во, приміщення світських організацій: УНО, ЛВУ, УНДім, Український Відділ Канадійського Легіону, СГДК, Спілка Української Молоді (СУМ), Союз Українських Самостійників, СУЖЕРО, КУК і інші. Так само в тому районі є редакції газет і в-ва: "Гомін України", "Наша Мета", "Батьківщина", "Ми і Світ", "Нові Дні", "Світло", "Євангельська Правда", "Молода Україна", "Вільне Слово".

2. Західне Торонто, місце найпершого поселення українців. Тут маємо українську католицьку і православну парафії, а зі світських організацій Централю УНО і філію УНО.

3. Східне Торонто. Українські поселенці гуртуються там в католицькій парафії.

4. Північне Торонто. Одна католицька парафія, а православна в стадії організації. Найновіше наше поселення. В тому районі приміщується монастир Сестер Службниць і резиденція українського католицького єпископа.

5. Міміко, Нове Торонто і Лонг Бранч — досить численне українське поселення. Є католицька і православна парафії. Зі світських організацій є відділ ЛВУ і СУМ.

6. Скарборо (з Еджінкортон). Ще донедавна виключно фермерський район. Є католицька парафія.

Примітка: Українські поселенці є у всіх інших частинах Торонта і на передмістях, але їх там небагато і, звичайно, вони втримують контакти з тим чи іншим більшим нашим скупченням.

Щодо розселення наших людей в окремих міських районах, то перевірка місця замешкання 500 родни виявила наступне:

Торонто-місто	462 родини	92.4%
Підміські райони	38 родин	7.6%

Точніші дані щодо розселення:

1. Фабрична і перехідна зона	132 одини	26.4%
2. Робітнична зона	174 родини	34.8%
3. Резиденційна зона	156 родин	31.2%
4. Підміська зона	38 родин	7.6%

Зіставлення виявляє, що у фабричній і перехідній та робітничій зонах на сьогодні проживає наших людей понад 60%. Решта проживає у кращих резиденційних районах міста, або в недавно забудованих передмістях.

церкви був сильний, не зважаючи на різні дії людей і середовищ, які не надто прихильно ставилися до Церкви і які протиставилися впливам Церкви на наше життя.

Коли мова про організаційне зр'ясування нашої громади, то тут треба брати до уваги такі аспекти: релігійно-церковний, політично-громадський та професійно-бізнесовий.

В першому випадку українська громада в подавляючій більшості пов'язана з двома Церквами: католицькою і православною. В Торонті ми ще маємо 5 релігійних сект (Українська Пресвітерська Церква, Українська Баптистська Церква, Українська Церква П'ятидесятниці, Українська Євангельська Об'єднана Церква і Українська Об'єднана Церква), але їхнє значення і вплив на наше громадське життя мало помітні.

Українська Католицька Церква в Торонті має найбільше вірних і охоплює біля 75% всього числа місцевих українців. Українці-католики є організовані в семи парафіях з 32 священниками. Торонто є рівночасно осідком української католицької єпархії для Східної Канади з єпископом Преосв. Ісидором Борецьким у проводі. Важливу роль в організації релігійного життя, а зокрема в ділянці виховання молодого покоління відіграють монаші чоловічі і жіночі чини: оо. Василія, оо. Редемптористів, Сестер Службниць.

Українці-православні є щодо кількості на другому місці. В Торонті число православних українців сягає 7,000 осіб, з чого біля 5,000 є вірними Української Греко-Православної Цер-

кви, яку очолює митрополит, Впреосв. Іларіон, а на Сході Канади архієпископ Преосв. Михайл. Решта православних українців є членами інших православних Церков, в тому числі теж і двох російських. Засадниче значення для місцевого українського життя має Українська Греко-Православна Церква, яка має три діючі парафії і одну в стадії організації. Катедральна церква обслуговує біля 1,600 вірних і є центром життя української православної групи в місті.

При обидвох українських Церквах, як ми вже згадували, зосереджується наше не тільки релігійне, але теж громадське життя. При Українській Католицькій Церкві (в кожній парафії) діють католицькі організації (Братство Українців Католиків, Ліга Українських Католицьких Жінок, Українське Католицьке Юнацтво), які повиняють важливу культурну і соціальну функцію в нашому збірному житті. Таку ж саму роль сповняють при Українській Греко-Православній Церкві Товариство Українських Самостійників, Союз Українок Канади, Союз Української Молоді Канади, Братство св. Володимира.

При окремих парафіях обидвох Церков ведуться недільні школи і вечірні класи української мови і релігії. Маємо організовані вищі курси українознавства, ведені фаховими силами, є дитячі садики, розважальні клуби. Організації при окремих парафіях дбають не тільки про заспокоєння релігійних потреб своїх вірних, але й планують свою діяльність так, щоб заспокоїти культурні потреби своїх членів і щоб дати їм роз-

ьагу. Зокрема велика і відповідальна роля тих всіх організацій, коли йдеться про збереження нашої молоді перед асиміляційним тиском.

Незалежно від згаданих вже релігійних чи пів-релігійних організацій, безпосередньо пов'язаних з окремими нашими Церквами, українці Торонта мають низку організацій, які не є пов'язані з такою чи іншою церковною громадою і яких членство належить до різних віровизнань.

З таких організацій, що мають найбільше значення і вплив в українському громадському житті слід наперед відмітити Українське Національне Об'єднання, засноване в 1932 році, домініальне товариство з двома філіями і централею в Торонті. УНО має відділи: чоловічий, жіночий (Об'єднання Українок Канади) і молодечий (Молоді Українські Націоналісти).

Іншою впливовою домініальною організацією є Ліга Визволення України (ЛВУ) — товариство зорганізоване в 1949 році, з централею і двома відділами в Торонті. Ця група має окремі чоловічі і жіночі відділи. На відтинку молоді працює в тісній співпраці з ЛВУ — Спілка Української Молоді. ЛВУ за статутом є політичною організацією, хоч практична робота місцевого відділу має, як і у інших наших організаціях, передусім культурницький характер.

З менших організацій, яких вплив не такий замітний і які численно куди менші, слід відмітити СУЖЕРО, СГДК, ветеранські організації тощо. З молодечих організацій, які незви-

чайно активні на відтинку молоді, на увагу заслуговує Пласт, що має в Торонті свою централь і свою станицю.

Координаційний характер має Комітет Українців Канади, який об'єднує більшість місцевих організацій, за винятком ЛВУ та ідейно з тією організацією пов'язаних товариств.

До окремої категорії треба зарахувати професійні товариства і клуби, такі як Українське Технічне Товариство, Товариство Українських Педагогів, Український Літературно-Мистецький Клуб (тепер ще й "Козуб"), Об'єднання Українсько-канадійських Підприємців і Професіоналістів, Канадійський відділ НТШ та спортові клуби "Україна" і "Тризуб".

Економічне життя українців в Торонті є репрезентоване поважним числом наших підприємств. Об'єднання Українсько-канадійських Підприємців і Професіоналістів має у своїй евіденції 196 різних підприємств, в тому 2 гуртівні, 12 виробничих підприємств, 6 готелів, різного роду крамниці, будівельні спілки, асекураційні агенції, агенції продажу нерухомостей, тощо. Коли йдеться про професіоналістів, то в евіденції є: 14 адвокатів, 26 лікарів, 2 оптометристів, 67 професійних інженерів, 41 техніків, 3 чартерованих книговодів, 5 фармацевтів, 12 дентистів, 1 нотар. Число наших підприємців і професіоналістів є напевно більше, але не всі вони втримують контакт з українською громадою і тому про них немає ніяких даних.

Образ господарського життя не був би повний, коли б не згадати 8 місцевих кредитових

спілок, які об'єднують біля 8.000 членів з депозитами близько 4 мільйонів доларів. Важливу роль сповняють аскураційні товариства: УНС, Взаїмна Поміч, Братство св. Николая.

На українському відтинку діють теж комуністи, які згуртовані коло т. зв. Українського Робітничого Дому в Об'єднанні Поступових Канадців. В рамках цього т-ва ведеться діяльність згідно з вимогами комуністичної доктрини та за інструкціями з московського центру.

Окреме місце в українському житті Торонта займає місцева українська преса. В Торонті появляється 5 тижневих часописів та 6 журналів. Загальний тираж за даними Кенедієн Адвертайзінг виносить 51,882 примірників. Місцеві газети і журнали заспокоюють потреби не тільки українців Торонта, але також й інших місцевостей Канади.

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗРІЗНИЧКУВАННЯ УКРАЇНЦІВ ТОРОНТА

УКРАЇНЬСКА ГРОМАДА

Українці-католики — 7 парафій, 75%. Українці-православні — 3 парафії, 20%. Українські секти — 5%, 5 сект.

УКРАЇНСЬКІ РЕЛІГІЙНІ І СВІТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ:

Комітет Українців Канади і складові організації

Братство Українців Католиків, Т-во Українських Самостійни-

ків, Українське Національне Об'єднання, Союз Гетьманців Державників, Канадійський Леґіон — Український Відділ, СУ-ЖЕРО, Український Народний Дім, Український Національний Демократичний Союз, Братство Карпатських Січовиків, Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, Союз Українських Ветеранів, Об'єднання Українських Канадійських Підприємців і Професіоналістів, Канадійський Відділ НТШ, Станиця Вояків УПА, Т-во Українських Педагогів, Т-во "Просвіта", Братство Кол. Вояків і УД УНА.

Інші національні організації (поза системою КУК)

Ліга Визволення України, Спілка Української Молоді, Братство б. Вояків УПА, Український Літературно-Мистецький Клуб. УСТ "Україна", УСТ "Тризуб", Українське Технічне Товариство, Об'єднання Жінок Ліги Визволення України, Український Національний Союз (аскураційне т-во), Український Робітничий Союз (аскураційне т-во), Взаїмна Поміч (аскураційне т-во), Українське Аскураційне Т-во св. Николая, Т-во Українських Правників.

Організації комуністичні

Український Робітничий Дім, Об'єднання Українських Поступових Канадців, Робітниче Запomoгове Т-во.

НАЙСТАРШІ КАРТИНИ СВІТУ

Я слухав учителя, але рівночасно й грався своїм олівцем. В моїй лавці були дірочки. Нічого не думаючи, я всунув олівець наперед в одну дірку, а потім у другу. Дві дірки перемінились в очі. Я накреслив олівцем невеличкі коліщатка, а опісля ще цирклем зарисував два кола: так появились на очах окуляри.

Наступного дня я докінчив малювати обличчя, додав вуха і декілька волосків. Ще пізніше, я наново оббів олівцем рисунок, — двічі, тричі. Рисунок наче виступив наверх з мого пульта.

Врешті побачив цей рисунок учитель і покарав мене. Опісля прийшов до мого батька рисунок за новий пульт. Дісталось мені тоді, та що там згадувати.

— Може колись буде він різьбарем, — сказала мати.

— От, не говори! — відповів сердито батько. — Це коштувало б мене куди дорожче, як оцей пульт.

Я не став різьбарем.

Знаю школу, що посідає спеціальну дерев'яну таблицю, яка стоїть там на те, щоб діти на ній рисували. Над нею знаходиться напис:

— Якщо не можете утриматись, щоб не рисувати, то не рисуйте на своїх лавках, а на цій таблиці.

Якщо даєте комусь в руки олівець, то він мусить щось рисувати. Що б він не робив,

— слухаючи лекцію чи телефонуючи, він завжди хреслить олівцем коліщатка, карикатури, трикутники чи квадрати, якщо тільки має перед собою кусник паперу. Коли ж нема паперу, то він часто рисує на столі, на стіні, чи будьде попало, бо відчуває погребу рисувати. Чи ви бачили коли телефонну книжку, яка не була б порисована? Кажуть, що рисувати — це людська прикмета.

Звірята можуть робити чимало чечого такого, що роблять люди, але одного вони не можуть робити — рисувати. Собаки можуть навчитися ходити на двох лапках і приносити газету. Ведмеді можуть навчитися танцювати, коні — рахувати, мавпи — пити з горнятка, папуги — говорити, але тільки люди можуть навчитися рисувати.

Нема на світі одного хлопця чи дівчини, які колись в своєму житті не рисували б. А ви самі? Чи не рисували коли дому, корабля, автомобіля, собаки, чи коня? Собака могла бути схожа на kota чи на теля, але все таки ви зробили щось, чого не єсили зробити звірина.

Навіть дики люди, які жили тоді, коли ще не було хат, самі тільки печери були їх мешканням, — ці люди, що були покриті волоссям, наче звірята, — вони також уміли рисувати. Не було тоді олівців ані паперу. Отже люди рисували образи

На стіні одної з доісторичних печер нарисувала первісна людина оцього ведмедя

на стінах своїх печер. Картин не вбирано тоді в рами і не завішувано на стінах. Їх виводили просто в скелі стін, та інколи в стелі.

Деколи вони були й розмальовані. Фарби бували переважно з глини — червоної чи жовтої, розведеної товщом. Інколи мальовано картини також кров'ю, що була наперед червона, а згодом ставала майже чорною. Деякі рисунки були зроблені вуглем зі спаленого дерева. Ще інші — вирізьблені в кості, в рогах оленя, чи в зубках слона.

А тепер скажіть, що, на вашу думку, рисували ці печерні люди?

Отже, вони рисували в першу чергу звірять. Це були передусім челики і тепер невідомі звірі. Але їх нарисовано так добре, що ми знаємо сьогодні, як вони виглядали. Отже зображений там звір, схожий на слона, який був такою породою слона. Але сьогоднішній слон має гладку шкіру, майже позбавлену волосся, а тамтой, що його зовемо мамутом, мав невеликі

вуха, зате весь був покритий довгою шерстю, що берегла його перед холодом. Бо в той час було на Землі дуже холодно.

Сьогодні нема вже на світі мамутів. Находяться тільки в землі їх кості, які збирають природники і відтворюють їхні скелети.

Печерні люди рисували ще й інших звірять. Між ними були бізони, що були родом буйволів і дещо нагадували теперішніх биків. Рисували також звірять, яких ми знаємо, — ренів, ведмедів, вовків.

Печери, де перші люди рисували, були зовсім темні. Не було ж там вікон! І тільки примітивна курна лампа кидала на стіни бліде світло. Пощо ж вони малювали? Не га те, щоб прикрасити свої мурі, як це ми прикрашаємо наші стіни картинами, — бо в печері було темно. Мабуть вірено тоді, що ці рисунки приносять щастя.

Рисунки примітивних людей на стінах печер є найстаршими у світі і мистці, які їх нарисували, померли багато, багато років тому. (мг)

ПЕРУКА — АНГЛІЙСЬКА ВИГАДКА

Мабуть не всім відомо, що перука є національним британським одягом голови. Її традиції сягають ще давніх часів, коли вона була виявом не тільки моди, але й знаряддям політики та релігії.

Навіть нині ще збереглися традиційні обряди зв'язані з перукою.

Відповідно до моди, очевидно, мінялися роди зачісок й був час коли духовники надали тон моді, бо вони почали голити голови і за їх прикладом стали це робити і світські.

Спеціально любила різні роди перук королева Єлисавета і змінювала їх після потреби як політичний інструмент. Коли в Шотландії були заворушення, тоді королева носила перуку рудого кольору, бо саме таким був фамільний колір Тюдорів. Сама вона любила русавий колір і саме таку перуку вбирала, коли виходила на офіційні вечори в Лондоні або давала балі в себе. Ясний русавий колір їй видавався більш жіночим і граціозним. Поверх перуки королева звичайно одягала корону, щоб підкреслити свою владу.

На інші нагоди вона вдягала чорну перуку, коли, наприклад, треба було прийняти амбасадора Іспанії, з якою вона була в недобрих взаєминах, — щоб перукою надати собі суворого вигляду. Поверх перуки прикріплювала ще й хрестик, щоб доказати іспанському амбасадорові, що вона також християнка.

В часах міжусобиць між монархістами та прихильниками Кромвеля, перші носили коротко підстрижене волосся, другі — догге. Чарльз, принц Галії, що став опісля Чарльсом II, був примушений втікати з Англії. Тому, що був високого росту, як на ту пору, бо мав аж 1 м 82 см висоти, легко впадав ввічі. Щоб змінити свій вигляд, поголив собі цілком голову. Втікши до Франції, не посмів, одначе, у такому вигляді показатися у версаяському дворі. І знов його рятую перука, яку він вибирає у кольорі чорному, себто в кольорі свого власного волосся. Король-Сонце прийняв Чарля дуже ласкаво і йому сподобалася ідея оголеної голови з перукою зверху. Він довго думав над тим, чи йому не обрізати свого пишного волосся. Але став йому жаль втратити його і тому він наказує зладити собі перуку з вирізаним нагорі дном, щоб було видно його власне волосся. Всі лисі благословили цю ідею і кожний надавав перуку.

Повернувшись до Англії, Чарльз II поширює вбирання перуки і спеціально це приймається в судах та на високих урядових постах. І хоч це не був писаний закон, то, одначе, звичайний адвокат ніколи не смів одягнути кращої й пишнішої перуки як сам суддя.

У XVIII ст. приходять мода на пудровані волосся, а на переломі наступного століття прибирають голову білим вуалем і трьома пір'ями. Коли зникла

КОСМЕТИЧНИЙ САЛЬОН ТА ПАРФУМЕРІЯ

ОЛЬГИ КОЛЯНКІВСЬКОЇ

в приміщенні фірми
Е. ДУМИН ЛТД.

552 Квін-Вест — ЕМ. 4-4726

поручає
всі роди кремів та парфум.

Представництво
світової французької фірми
"LANCÔME"

У нас можна набути креми та шмівки, пудру і креди до уст великої української фірми з Монреалу

доктора В. А. Ониськова
БЮТИ СІП

Продаж продуктів "4711"

Всі продукти в цінах дуже доступних!

Для товстої шкіри й заневищеної маємо дуже добре лікувальне мило з рум'янку.

Окрім всіх продуктів для піддєржання краси маємо прекрасні оригінальні французькі парфуми.

В косметичному сальоні проводиться плекання лица, масажі, електроліза, манікюр, педикюр, а також відбуваються усунування бородавок та малі косметичні забіги, які щосереді виконус д-р М. ОСТАФІЙЧУК.

Посередництво у великих косметичних операціях.

перука, треба було підкреслити рангу вельможів в інший спосіб. В одязі, було її пізнати по горностасєвих футрах. І так, для герцогині було призначене футро з чотирьома хвостиками, для маркизи — три з половиною хвостики, для графині — три, і для баронеси — два з половиною. Такий поділ перетривав довгі роки.

А як відбулася церемонія коронування Єлисавети II? Очевидно, все проходило за встановленими традиціями й приписами з давен-давна. Строї й сукні для коронації переходять з генерації в генерацію, одначе зачіски міняються.

Лорд Чемберлен впровадив інновацію — родинний вінець для заслужених і піднесених до гідности лордів. Безперечно, що багато легше було прикрити корону на перуці, як вінець на короткому волоссі. Але традиція, хоч зі змінами, була затримана і, мабуть, ще довго не переходитиме з покоління в покоління.

О. К.

СВЯТКОВИЙ СТИЛ

Надходить свято. Ви запросили до себе друзів. Хочеться, щоб стіл сьогодні був особливо гарним, святковим.

Ну що ж, давайте разом прикрасимо його: накриємо накримленою і добре випрасованою скатертиною.

Закуски поставимо в різних кінцях столу, вино (крім шампанського) зідкриємо і добре витремо пляшки, горілку наллємо в графинчик. Тарілки з тоненько нарізаними скибками чорного і білого хліба поставимо так, щоб всім було зручно брати його. Для кожного присутнього поставимо мілку

КРАСА ЖІНКИ — ЦЕ НАЙБІЛЬШИЙ СКАРБІ

Чому й вам не стати кращою за допомогою виробів

BEAUTY SEAL

д-ра В. А. ОНИСЬКОВА

доктора хімії і члена французького Косметологічного
Товариства в Парижі

Тут ви знайдете різні роди кремів, пудри, молочка, водички для відчищення шкіри, великий вибір кредок до уст та інші шмінки.

До купелі сіль та олива, які зм'ягчують воду й інші косметичні вироби.

Але передусім великий вибір кольонської води та парфум. Зокрема поручаємо українську колонську воду "Євшан-зілля".

Усі ці продукти можна набути в косметичному салоні

„COLETTE“

О. Коляківської при фірмі Е. Думин С-ка
552 Квін Вест — ЕМ 4-4726

Висилка кремів на замовлення.

столову тарілку, є на неї меншу — для різних закусок. Праворуч від тарілки покладемо ложку і ніж (лезом до тарілки), ліворуч — виделку. Ложки та виделки слід класти увігнутим боком догори. Серветки, складені трикутником або ковпачком, повинні лежати на закусоchній тарілці.

Біля кожного прибора поставимо чарочку для горілки, іншу — для вина, бокал або високу чарку — для мінеральної води або фруктового напою. Стіл прикрасимо живими квітами: у невисокі вазочки по середній лінії столу поставимо по кілька живих хризантем, айстр.

Якщо гостей багато, полумиски зручніше розносити. Слід мати на увазі, що страву, роз-

кладену на тарілки, подають гостю з правого боку. Якщо ж страва на полумиску і гість сам повинен покласти її на тарілку, хазяйка підносить його до гостя з лівого боку.

Не можна своєю виделкою, ложкою чи ножем брати страви із загальних підносів, ваз, полумисків. Для загальних полумисків подають спеціальні виделки, ложки, ножі.

Кінчивши їсти, треба виделку, ложку і ніж покласти на свою тарілку.

М'ясо та іншу страву не слід різати на дрібні шматочки у себе на тарілці, а розрізати поступово, шматок за шматочком. Дрібно нарізані шматочки холонуть, і тому страва стає не такою смачною.

НАША КОЛОНСЬКА ВОДА

“ЄВШАН ЗІЛЛЯ”

вже є в продажі!

Великий, прекрасно оформлений флякон, з українським написом, в оригінальному опакуванні коштує **тільки 2 доляри.**

Хто замовить 12 штук (дозен), дістає **даром**, як додаток, однорічну передплату “Ми і Світ”.

Перша українська колонська вода на еміграції — “Євшан зілля”, це прекрасний дарунок для приятелів — українців і для чужинців.

Якістю “Євшан зілля” рівняється найкращим французьким колонським водам.

Замовлення, wraz з грошми, просимо слати на адресу:

“MY i SVIT”

278 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada

Після обіду чи вечері, коли подаватимете чай, стіл варто покрити кольоровою скатертиною. В центрі його поставити гази з варенням і цукерками,

біля них — накриті серветками вази з печивом, тарілочки з тоненькими скибочками литрини. Добре поставити 1 чи 2 пляшки десертного вина.

СВЯТА ЛЮЦІЯ — ПЕРЕДВІСНИК РІЗДВА

Раннім ранком, 13 грудня, коли ще шведські села залиті темрявою сну, скоплюються молоді дівчатка, спішно одягаються в довгі білі сукні, кладуть на голову лавровий вінець, прикрашений сімома за-свіченими свічечками, та, взявши в руки піднос зі солодким печивом, кубочками й збанком гави, йдуть до спальні своїх батьків. Там вся родина цілується і споживає сніданок.

У всіх шведських родинх найстарша дочка грає 13 грудня роллю св. Люції. Це національна традиція, яка сягає ще поганських часів. Колись, за поганства, віддавано в цей спосіб пошану Сонцеві, бо за старим римським календарем 13 грудня уважалося найкоротшим днем в році. З приходом християнства обрали св Люцію святою Світла.

Люція, молоденька, 17-річна дівчина, померла мученичою смертю десь біля 304 року. З її іменем зв'язана дуже гарна легенда: Якийсь молодий чоловік був дуже закохався в Люцію. Щоб зберегти свою невмирущість і віру та щоб навернути цього чоловіка, вона сама вибрала свої очі та йому подала їх. Але

Бог вчинив чудо і дав Люції ще блакитніші, ще кращі очі від тих, які вона мала раніше.

Свято Люції уважається в Швеції за "мале Різдво". Був колись звичай, що всі приготування до нього мали бути закінчені перед сходом сонця, 13 грудня. Звичайно родини працювали тоді цілу ніч. Біля 5-ої години ранку висилали молодих дівчат на вулиці, щоб вони занесли сніданок тим, хто прикрашував вулиці. Вони несли на головах свічки, щоб освітити собі дорогу. Товаришили їм хлопці з смолоскипами. Іиші, менші діти, одягнені в рожеві суконочки, симерлізували радісні почування Різдва.

Але від декількох років відзначають вже у Швеції день св. Люції в інший спосіб. У великих містах вибирають на цілий рік королеву Люцію. Перед коронаційною церемонією, що її довершує голова міста, йдуть походи по місті, відбуваються релігійні вистави і свята по підприємствах. Дохід з цих усіх свят звичайно дається на харитативні цілі.

З давніх звичаїв залишився ще такий бодай один: в день св. Люції шведи п'ють на сніданок найкращу каву!

ЩО БАТЬКИ ПОТРАПЛЯТЬ

Синоку судді відгрожується синкові лікар:

— Пожди, я скажу своєму батькові і він ув'язнить тебе.

— А я скажу своєму батькові, він зробить тобі операцію і ти помреші...

МІНІСТЕР, ЩО ЗГИНУВ У ЗАСІДЦІ УПА

У 1952 році польська пошта випустила марку за 90 грошів з погруддям колишнього міністра, ген. Свєрчевського - "Вальтера" (псевдо). На марці подана дата його народження і смерті. І саме ця дата його смерті — 28 березня 1947, впровадила ту марку до групи марок з українською тематикою.

Як відомо, після Ялтанської конференції і усталення кордону поміж Польщею і УРСР на лінії Керзона почалось насильне виселювання українців із Закерзоння. Не проходило воно легко, бо мешканці українських земель: Ярославщини, Любачівщини, Равщини і Белзчини, а також холмщани і підляшани, підтримувані збройними відділами УПА, ставили завзятий спротив.

Після хвилювого припинення виселення і деякої передишки, польський маршал Роля-Жимерський вислав на Лемківщину мін. Свєрчевського, щоб він простудював там ситуацію і випрацював спільний польсько-совет-

ський план, який мав би остаточно здавити український спротив. І саме цей Свєрчевський з усім своїм численним počотом попав у засідку відділу УПА під командуванням командира Хрена. Міністер згинув, а його počот був розбитий.

В два місяці пізніше все таке був підписаний польсько-советський договір в справі спільної акції проти українських повстанців і після цього остаточно виселено тамошніх українців в глиб Польщі (в більшості до Ольштинського і Щецинського воєвідств). Між іншим, це переселення проводжено такими методами, що їх осуджують не тільки самі українці, але й теперішній польський державний провід, під керівництвом В. Гомулки.

Марка, яку публікуємо, була видана в 1952 році, мабуть в п'яті роковини вбивства Свєрчевського.

Степан Хрін, командир відділу УПА, що перевів засідку, зі своїм відділом належав до теренового відтинка (Т. В.) "Лемко", воєнної округи (В. О.) "Сян". Був він хоробрим воюком і залишив спомини "Зимую в бункрі" та "Крізь сміх заліза", що їх видано на еміграції. Поляг в жовтні 1949 року.

Вбитий кулями УПА, ген. "Вальтер" (справжнє ім'я — Карло) Свєрчевський був запеклим комуністом і брав участь в ес-

панський громадянській війні, в рядах комуністичної інтернаціональної бригади.

С. Гела

ЇХ ПІДДУРИЛИ СУПУТНИКОМ

Деякі американські філателісти дістали великі бронзові конверти, що на них фігурувала як надавець советська амбасада у Вашингтоні, хоч зверху була печатка нью-йоркського поштового уряду (15 жовтня, год. 7 вранці).

В конверті була менша конверта, заадресована європейським почерком письма й офранкована советською поштовою маркою за 5 копійок, що була перепечатана великою круглою печаткою фіолетного кольору з написом: "СССР — 10 — 57 — Спутник". В конверті була картка з написом: "Дорогий пане! Привіт зі Спутника".

Щоб додати конверті ще більш

філателістичного чару, злотно-дотепний надавець обпавив ще краї конверти, мовляв — це від горячі в супутнику вона зайнялася.

Не дивуємось, що так хтось пожартував собі з американських філателістів, бо по випуску супутника ці філателісти наївно запитували редакції філателістичних видань, чи не було в супутнику спеціальних філателістичних конверт. Жируючи на цій наївності, одна філателістична крамниця помістила оголошення: "Не ждіть, аж почта буде регулярно перевезена ракетами! Вже тепер замовляйте марки і конверти ракетної пошти." СССР і Східна Німеччина вже випустили марки супутника, але не для ракетної пошти, а для відзначення першого міжпланетного льоту. Отже філателісти "активно екшувалися" в "спутнікоманію"!

С. Г.

З ІСТОРІЇ БОКСУ

Бокс належить до найстарших родів спорту. Спортом зробили його старовинні греки, впровадивши боротьбу на п'ястках в програму XXIII Олімпійських ігор у 688 р. перед Христом.

У порівнянні з модерним способом боротьби — бокс дуже мінявся з бігом часу. Колись змагання між двома противниками велися "на смерть і життя", значить — усіма можливими засобами, при чому, звичайно, між живими — залишався тільки переможець.

Зчасом боксерські змагання поступово модифіковано, впроваджуючи ті, чи інші зміни, які, однак, в загальному не

давали жодної конкретної охорони борцєві. Щойно т. зв. правила англійця Бротона з 1853 р. зробили революцію в тій ділянці. Через введення регулярного рингу, боксерських рукавиць і офіційного судді та обмеження часу змагань (в аматорських зустрічах до трьох, а в професійних до десяти, або п'ятнадцяти 3-хвилинних рунд) — вони стали підставою модерного боксу. З того часу Англія слухно рахується батьківщиною боксерського спорту.

Найкращий розквіт боксу припадає на роки 1915-1930, а кращою, де він став найбільш успішним і популярним є ЗДА.

На це найкраще вказують наступні офіційні списки чемпіонів світу, де велику більшість творять американці:

**Дотеперішні чемпіони світу
важкої ваги**

1889-92 — Саливан (ЗДА)
1892-97 — Корбет (ЗДА)
1897-99 — Фіцсінмонс (ЗДА)
1899-1905 — Докефріс (ЗДА)
1906-08 — Бирнс (ЗДА)
1908-15 — Докансон (ЗДА)
1915-19 — Вілард (ЗДА)
1919-26 — Демпсей (ЗДА)
1926-28 — Тужией (ЗДА)
1930-32 — Шмелінг (Німеччина)
1932-33 — Шаркей (ЗДА)
1933-34 — Карнера (Італія)

1934-35 — Бер (ЗДА)
1935-37 — Бреддок (ЗДА)
1937-49 — Луїс (ЗДА)
1949-51 — Чарлз (ЗДА)
1951-52 — Болкот (ЗДА)
1952-56 — Марсіяно (ЗДА)
1956- — Петерсон (ЗДА)

**Теперішні чемпіони світу
всіх ваг:**

Вага м'яки — Перез (Аргентина)
Вага пера — Бесі (Альжир)
Вага когуту — Галімі (Франція)
Легка вага — Бравн (ЗДА)
Пів-середня — (вакантна)
Середня — Базіліо (ЗДА)
Пів-важка — Мор (ЗДА)
Важка — Петерсон (ЗДА)

Роман Дубляниця

МІНІАТЮРНА БИТВА ЗА ГРЕНЛЯНДІЮ

Наймініатюрнішою і найнезвичайнішою кампанією другої світової війни була боротьба на посідання Гренляндії. Саме появилася друком книга Давида Горвата, що описує боротьбу поміж 19 німцями і 9 данцями за метеорологічні станції на гренляндських льодовиках.

Ці станції мали незвичайно велике значення і для альянтських конвоїв, і для німецьких підводних човнів.

Коли німці зайняли Данію данський губернатор Гренляндії далі зберігав метеорологічні станції на Гренляндії для альянтів і організував стежу на собачих запрягах, що мала не допустити туди німців. Тим часом влітку 1942 року 19 німців причалили до берегів Гренляндії і почали звідтіль передавати зведення секретним німецьким кодом. Їх викрито навесні 1943 року і тоді почалася битва поміж німцями, вивінуваними модерною зброєю і данцями, що мали тільки стрільби. Ескімоси, які були провідниками для данців, не могли зрозуміти, як то людина може вбивати людину. Це почуття людяности уділилось також воякам. В цій "кампанії" був убитий тільки один чоловік, і то випадково.

Німці захопили від данців собак і знищили їх радіонадавчу станцію, отже данці мусили втекти на південь. Згодом захоплено в полон німецького команданта і примушено німців відійти на їх базу, яку по деякому часі збомбардувала альянтська авіація. Це примусило Німеччину зліквідувати цю базу та забрати вояків з Гренляндії.

УКРАЇНА

Видатний китайський актор в Києві. — В Києві побував один з найбільших китайських акторів: Мей Лань-фан. Він сказав одному з журналістів: "Тепер, нарешті, я приїхав у Вашу столицю. Мене захопила його краса. Це не місто, а величезний сад. Я знаю Україну, як країну глибокої культури з високорозвинутою літературою і мистецтвом".

Теплохід "Марко Черемшина". — На дніпровському плесі з'явився новий пасажирський теплохід "Марко Черемшина". Малар Василь Касіян намалював портрет письменника, що прикрашатиме один із салонів теплохода.

Рильський реабілітує О. Олеся. — М. Рильський помістив у "Літ. газеті" статтю п. зв. "Поезія О. Олеся", в якій признає, що "поезія Олександра Олеся причинилася сильними своїми сторонами до розвитку української літератури, отже й радянської українській літератури". Очевидно, що при цьому він мусить і додати, що "часом здорове національне почуття переростало в Олеся в якусь майже хворобливу знервованість, звідки йшла втрата вірних перспектив, отже й родилися твори, в яких можна було побачити риси національної обмеженості." Але й для цього Рильський наводить оправдання, кажучи: "Відомий і має своє історичне коріння той факт, що національний рух народностей, пригнічених російським царизмом, виливався інколи в настрої, близькі до націоналізму, коли, скажімо, ро-

сійський уряд мало не ототожнювався з російським народом". Стаття М. Рильського закінчується словами: "Олеся посідає певне місце в історії нашої культури і все краще з його спадщини повинно стати набутком нашого радянського читача".

Пам'ятник Лисенкові в родинному селі. — В селі Гриньки на Полтавщині, де народився великий композитор Микола Лисенко, відкрито пам'ятник у його честь. На відкритті були присутні композитори Пилип Козицький і брати Майбороди, що народилися на сусідньому хуторі і виростили як прямі музикальні нащадки Лисенка.

Відкриття пам'ятника Л. Глібову. — Нещодавно в центрі села Веселий Поділ на Полтавщині відбулося відкриття пам'ятника великому байкареві. До підніжжя пам'ятника письменника були покладені вінки з живих квітів.

Виставка індійського мистецтва в Одесі. — В Одеському державному музеї мистецтва відбулась виставка мистецьких виробів Індії. Експонувалось понад 500 різних речей народної творчості. Тонкощами мистецької роботи відзначаються різні вироби з слонової кістки, рогу, сандалового дерева, металу.

Чехословацькі вчителі в Києві. — Кілька днів в Києві перебувала велика група вчителів Чехословацької республіки.

Латвійський театр в Києві. — У Києві побував латвійський державний театр опери і балету, що м. і. поставив оперу Р. Вагнера "Тангейзер".

Роковини смерті М. Вовчка. — В серпні громадськість України відзначила п'ятдесятиріччя з дня смерті української письменниці Марка Вовчка.

Французький джаз-оркестр. — У Києві з успіхом пройшли концерти джаз-оркестру Франції під керівництвом відомого французького композитора і піаніста Мішеля Леграна. Гості познайомилися киян з французькими народними піснями, популярними джазовими мелодіями, популярними паризьких пісень і музичними творами з кінофільмів.

Рильський в Болгарії. — В складі советської делегації, що взяла участь в Софії у відзначуванні роковин боїв на Шипці за російсько-турецької війни (1877-78), був також поет Максим Рильський.

Пересувна виставка китайського мистецтва. — В Дніпропетровському художньому музеї відбулась пересувна виставка китайського прикладного мистецтва, що охоплювала мистецтво Китаю від найдавніших часів до наших днів.

Пам'ятник Маковейу в Заліщиках. — У Заліщиках, Тернопільської області, відкрито над Дністром пам'ятник визначному письменникові Осипові Маковееві. В цьому місті він працював викладачем української мови і літератури, був директором учительської семінарії. В Заліщиках Маковей написав свої найкращі твори, що опісля увійшли до збірок "Криваве поле" і "Прижмуреним оком".

"Трембіта" в Ленінграді. — Український хор "Трембіта" виступав недавно в Ленінграді,

Дерев'яна церква в Космачі (Зах. Україна)

Львівський Святий Юр — вид з вул. Городецької (фото з літа 1957 року); на першому плані новий будинок цирку.

виконуючи, між іншим, твори композиторів Кос-Анатольського і С. Козака.

Канадієць диригував київською оркестрою. — Канадійський диригент Жак Бодрі збирав багато оплесків під час свого виступу в Києві. Він диригував Симфонічною оркестрою столиці України. — Бодрі виїхав в турне по СССР, запрошений советським урядом.

ЕМІГРАЦІЯ

Конференція кредитівок ЗДА і Канади. — В днях 7 і 8 грудня відбулася у Віндзорі (Канада) конференція українських Кредитових Кооператив, в якій взяло участь 27 представників

з міст: Клівленд, Дітройт, Чикаго, Віндзор і Торонто. Проводив нарадами дир. А. Мудрик. Покликано дві комісії, які мають подбати про фінансове порозуміння між американськими і канадійськими українськими кредитівками.

Лекція для американських учителів музики. — Захопившись поступами учнів фортепіанного відділу Українського Музичного Інституту в Нью-арку, директор тамошньої Музичної Фундації Гріффіта запросив паню Дарію Гординську — Каранович та ще дві учительки Інституту, wraz з їхніми учнями, перевести показову лекцію для американських учителів.

НА ШЛЯХУ ЖИТТЯ

Помер. — Роман Скочдополь, 50, інженер, видатний пластовий і громадський діяч, — в Гартфорді (ЗДА), 10 грудня 1957.

Помер. — Лев Сенишин, 49, журналіст і карикатурист, кол. політ'язень, — в Торонті (Канада), 10 грудня 1957.

Помер. — Василь Гладун, 34, почесний президент МУН, заст. голоси КЕ УНО, — в Едмонтоні (Канада), 27 листопада 1957.

Помер. — Беньяміно Джілі, 67, один з найкращих співаків-тенорів світу, — в Римі (Італія), 30 листопада 1957.

Помер. — Михайло Понич, 52, адвокат, кол. соц. кред. посол, — 3 грудня в Едмонтоні.

Ювілей ген. М. Садовського. — В Торонті відзначено 70-річчя з дня народження ген. Михайла Садовського, заслуженого військовика і громадського діяча. В бенкеті на честь Ювілята взяв також участь Владислав УАПЦ, архієп. Михайл.

Українці нагороджені на світовій виставці збіжжя. — На світовій виставці збіжжя, що відбулась у Вінніпегу, дістав другу нагороду за найкращий овес Василь Маланчин з Бон Акорд (Алберта, Канада). Першу нагороду за найкращий овес дістала пані І. В. Ластівка з Біллінгтоні (Алберта, Канада).

КАНАДА

Вчать російської мови. — Біля 30 канадійських вчених відбуватимуть впродовж цієї зими тримісячний курс навчання російської мови, щоб мог-

ти орієнтуватися в працях со-ветських вчених.

ЗДА

Щоб не було інфляції. — Великі суми, призначені урядом на атомову й ракетну зброю, можуть спричинити знецінення американського долара. Щоб цьому зарадити, економісти радять не накладати нових податків, а зате обмежити видатки на речі непотрібні. На думку економістів, уряд видає чимало грошей на різні менш важливі програми, замість вжити їх для поборювання комуністичної загрози.

Експлозія в одній із секретних фабрик. — В Ілтоні (Меріленд, ЗДА) трапилася експлозія у фабриці, яка продукує пальне для ракет. Саме в тому заводі випродюкувано пальне для ракети, яка 21 жовтня 1957 осягнула над Тихим океаном висоту 2.750 миль.

ЗДА можуть вистрелити са-теліта ваги 1000 фунтів. — Перед сенатською комісією заявив В. А. Голидей, директор балістичних дослідів, що його відділ може вистрелити супутника ваги 1000 фунтів (дещо меншого, як советський), коли тільки захоче. Докладнішої дати випуску він не виявив.

Звільнення старшин. — Американське командування повідомило 5.530 старшин, що вони будуть звільнені зі служби в найближчому часі, бо армія ЗДА на 30 червня буде зредук-кована до 900.000 вояків.

АРГЕНТИНА

"Хай живе Перон!" — 62 синдикальні організації влаштува-

ли з початком грудня віче в Буенос Айресі, в якому взяло участь біля 20.000 осіб. Віче закінчилося окликами: "Хай живе Перон!" Поліція розігнала маніфестантів слізними бомбами. Між присутніми на вічі була також дочка генерала Хуана Валле, що його розстріляно в червні 1956 за спробу привернути режим Перона.

СССР

"Вчителі" для Єгипту. — Між СССР і Єгиптом заключено договір про культурний обмін. На основі цього договору, Сов. Союз постачатиме Єгипет своїми вчителями і підручниками російської мови, а Єгипет платиме до СССР учителів і підручники арабської мови.

Не для "мирних" цілей! — Американський конгресмен Джеймс Т. Петтерсон заявив, що посідає достовірні відомості про приготування в СССР нового сателіта, ваги однієї тонни, який буде спроможний перешкоджувати всім радієм і телевізійним передачам. На тому сателіті будуть знаходитись советські надавачі стації великої потужності. Підготовляються й інші супутники, які могли б перевозити бомби. — Агентство ТАСС повідомило, що влітку ц. р. СССР вистрелить поза нашу атмосферу 125 ракет і що супутники становлять тільки частину дослідницької програми, запланованої в Сов. Союзі.

Мухітдінов наступником Жукова. — Місце Жукова в президії комуністичної партії зайняв Георгій Мухітдінов, досі генеральний секретар компартії в советській Центр. Азії. Його

іменовано також одним з секретарів центрального комітету партії, wraz з Н. Г. Ігнатовом та А. І. Кириченком. Згадуючи прізвище Кириченка, західна преса підкреслює, що він є українцем, як і Хрущов, та що загально уважають його тінню Хрущова.

АНГЛІЯ

Саботажі. — Від деякого часу поширюються саботажі проти англійських авт, — в кінцевій фазі продукції, або під час вантаження авт на кораблі. Досі пошкоджено вже кілька сотень возів.

"Мертві" бомби на літаках. — Чимало занепокоєння поміж населенням Англії викликала вістка, що понад британською територією пролітають англійські й американські літаки з атомовими і водневими бомбами. Однак уряд запевняв, що механізм у бомбах є "мертвим" і його урухомить залога літака тільки тоді, коли була б потреба скинути бомбу на ворога. Без урухомлення механізму бомба не вибухне навіть у випадку катастрофи літака.

Річний баянс. — Англіїці ствердили, що в 1956 році вони випили більше алкоголю, вкурнули більше цигарок, прочитали більше книжок і народили більше дітей, як 1955 року. Про 1957 рік статистик ще нема. При кінці 1955 року Англія мала 50,968.000 мешканців, а під кінець 1956 року число населення збільшилося на 51,209.000. Збільшилося число народин, але зменшилося число весіль. Зросло число самогубств. На алкогольні напитки видано впродовж року 895 мільйонів

фунтів, а на цигарки — 935 мільйонів фунтів.

Маргарета прибуде до Канади. — Офіційний комунікат повідомляє, що принцеса Маргарета відвідає Канаду влітку ц. р. Вона прибуде літаком 12 липня і проведе два тижні в Брит. Колумбії, а опісля впродовж 10 днів відвідуватиме всі більші міста. Це буде її перша візита в Канаді.

ФРАНЦІЯ

Наймодерніший повітряний двірець світу. — Місто Париж починає будову наймодернішого повітряного двірця світу, що матиме в 1975 році прийняти 10.000.000 пасажирів. Він буде знаходитись в центрі міста і з аеродромом Орлі буде сполучений підземною електричною залізничкою. Всі паспортні формальності будуть поладжуватися в залізниці, щоб заощадити подорожнім час. Коли подорожні прибуватимуть на двірець, то рухомий хідник перенеситиме їх аж до таксі.

Палац, що в ньому відбувалася конференція НАТО. — Париж був під кінець грудня свідком найважливішої післявоєнної конференції. В "Палас де Шайо" зібралося понад 600 делегатів від 15 держав — членів Атлантийського договору. Крім цього нарадам прислухувалося (очевидно, тільки прилюдним сесіям) біля 1200 журналістів, кінорепортерів і телевізійних техніків. Всіх їх помістив палац Шайо, біля якого ще в 1951 році з нагоди тодішньої сесії Об'єднаних Націй постросно гігантну прибудівку, яку вивінувано всіма здобутками техніки. Є там телефонна

централь, яка могла б обслужити 100.000-не місто. Тамошні гінди є найшвидшими в Європі. Виголошувати промови можна слухати, завдяки спеціальному влаштуванню, на кількох мовах рівночасно. Прибудівка збудована з негорючого матеріалу, отже всяка пожежа виключена. — А все таки, від хвилини построєння цієї прибудівки, парижани не перестають домагатися, щоб її розібрати (будова коштувала 1,300.000 франків), бо вона псує краєвид, заслонюючи гарний палац Трокадеро.

Неполітичне з конференції НАТО. — На адресу конференції прийшла одного дня телеграма для Булганіна. Її вислано назад з допискою: "Зміна адреси, адресат у Москві". — По закінченій одній зі сесій, до ген. секретаря НАТО, Спак, приступив його секретар і попросив, щоб він сказав кілька слів до американського радіа. Спак, забувши, що голосники не вилучені, сказав голосно: "Ні, ні, я не маю часу. Мушу ще поголитися і перебрати одяг. Зрештою і так не маю що їм сказати!" Все це голосники передали на весь будинок конференції. — "Нью Йорк Геральд Трібюн" подав зразок розмови редактора американського часопису з своїм кореспондентом на конференції НАТО: — Джим, чи президент говорив ще з кимось, заки пішов спати? — Він говорив з державним секретарем. — Що він сказав до секретаря? — Він сказав йому: Добраніч, Фостер! — А що на це секретар? — Секретар сказав: Добраніч, пане президент! — Чи він сказав йому таж: Хай будуть мнлими ваші

сни? — Не відомо. В цій справі не маю достовірних інформацій!...

НІМЕЧЧИНА

Не хочуть ангажуватися. — Одинадцять професорів Гайдельберзького університету висловили свою солідарність із заявою 18 німецьких атомних спеціалістів, які запротестували перед своїм урядом проти американських атомових баз на території Зах. Німеччини. — Велика частина німецького населення йде з Заходом так довго, поки з нього черпає свій добробут, але коли грозить уже небезпека, волить скритися за плащом неутралізму.

Вдома свята миліші. — Німецько-совєтські переговори, що ведуться в Москві від липня 1957, перервано на один місяць, щоб члени німецької делегації могли відсвяткувати Різдво з своїми родинами. Обидві сторони погоджуються, щоб заключити обопільний торговельний договір на три роки, але не знаходять згоди в питанні репатріації решти західно-німецьких полонених, які й досі перебувають ще в ССРСР. Совєти хотіли б розмежувати обидві справи, але Німці на це не погоджуються.

ПОЛЬЩА

Бійка з міліціантами. — На вулицях міста Гожуф Велькопольські відбулася тригодинна бійка поміж населенням і міліцією. Причиною було те, що поліційне авто наїхало і поранило роверистку. З прохожих швидко створилася товпа, що стала камінням і пляшками об-

кидати міліціантів. Інші пішли під будинок міліційної команди та повибивали в ньому шиби. Міліція мусіла врешті розганяти демонстрантів гумовими палицями і слізними бомбами.

Вернувся колишній маршалок. — До Польщі вернувся з Бразилії колишній маршалок польського союму, д-р Юліян Шиманьскі. Цей польський вчений, що видав досі понад 120 праць з ділянки окулістики, викладатиме на Медичній Академії в Гданську.

Відзначили Ковпака "грунвальдом". — 3 нагоди відзначення роковин Большевицької революції в Польщі побувала там совєтська делегація, в якій складі був також колишній большевицький партизанський ватажок, тепер совєтський генерал, С. Ковпак. Польський уряд вручив йому одну з найвищих польських нагород "Хрест Грунвальду II класу".

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА

Обмеження у ввезенні пакунків. — Чехословацький уряд запровадив з 1 січня значні обмеження в пересилці пакунків з-за кордону, мовляв, щоб запобігти чорній торгівлі. В майбутньому можна слати найбільше три одежеві посилки на рік. Пересилка всяких коробок з консервами взагалі заборонена "з уваги на безпеку".

Будують спішно ракетні гнізда. — Із Західної Німеччини повідомляють, що по чеському боці спішно будуються гнізда для вистрілу ракет. Конструкцією кермують совєтські інженери.

ЕГИПЕТ

Поглиблюють Суєзький канал. — Єгипетський уряд задумує поглибити й поширити Суєзький канал. В майбутньому він буде мати 36 стіп глибини й це дозволить на переїзд більших, як досі, кораблів. Тепер канал глибокий на нецілих 35 стіп.

ІРАН

Жахливий землетрус. — 13 грудня навістив землетрус околиці міст Сана і Фарсінак. Біля 300 людей було вбитих і понад 2000 поранених. Надобавок після цього впав обильний сніг, що зробив ще більш трагічною долю багатьох тисяч людей, які позбавлені даху над головою. — Землетрус тривав всього тільки дві хвилини.

МИСТЕЦТВО

Великий успіх маєстра Кричевського. — В Торонті відбулася в днях 10-15 грудня, старанням редакції "Мн і Світ" виставка картин нашого відомого паризького маляра Миколи Кричевського. Були виставлені акварелі й олії (красвици з Парижу й Венеції, портрети, квіти й натюрморти). Виставку відвідав заступник директора Торонтоноської Мистецької Галерії, п. МакФаддін, який висловився з найбільшим признанням про мистецтво українського майстра та просив дозволити йому виставити дещо з картин Кричевського на виставці модерної акварелі, яку плянує галерія. Був також на виставці торговельний представник Франції у Канаді, п. Шарлюя, що купив одну з картин. — Рівночасно в Нью-Йорку, у видавництві Шустера вийшло ви-

дання "Мюзіам Мастерпісес", де, як сказано в передмові, поміщено кольорові репродукції найкращих зразків модерного мистецтва. Побіч Сезана, Ренуару, Утрільйо, Ван Гога, Пікасса та інших найбільших і найдорожчих модерних мистців, там поміщена також репродукція акварелі М. Кричевського "Весна в Парижі".

Виставка картин Олексі Грищенка в Парижі. — В днях 16-28 листопада відбулася в Парижі, в галерії Бернгайм, виставка творів маляра Олексі Грищенка. Виставка охоплювала весь творчий дорібок майстра.

Помер скульптор Буттіні. — В Каррарі (Італія) помер на 45 році життя видатний скульптор Альдо Буттіні, професор Мист. Академії й творець гігантних статуй, що прикрашають олімпійські стадіони в Рмні й Берліні (ці останні він створив ще в 1936 році). Чимало статуй, що вийшли з-під його долота, прикрашають також різні американські міста. Останньо працював він над великим хрестом, що його замовила була Куба.

Хотіли вкрасти рисунки Голя. — Недавно один з канадійців за безцін купив зшиток з рисунками і нотами славного маляра Голя. Цей зшиток, якого вартість оцінено на 465.000 доларів, мав бути виставлений в музеї у Вікторії (Брит. Колумбія, Канада). Однак перед самою виставкою анонімовий голос попередив директора музею, що "одні особняки чигають на вашого Голя". Порадившись з власником зшитка, музей відкликав виставку.

Мальовила з-перед 10.000 років. — В Парижі відбулася не

звичайно інтересна виставка малюнків на каменях, що їх знайдено під пісками Сагарн. Знавці думають, що їх намальовано десь біля 8.000 року перед народженням Христа. Цікаво, що дві молоді дівчинки зображені там в одягах, поши-тих на зразок мішка, і в капелюхах, які майже ідентичні з креаціями дому мод Діора на 1957 рік.

Знайдено старовинні китайські картини. — Королівський онтерійський музей у Торонті виставив дві китайські картини, чи не найстарші, які існують на світі. Музей має вже велику колекцію китайського мalarства. — Ці дві картини походять, мабуть, з VI або VII століття. До Торонта вони дісталися досить незвичайним збігом обставин: Перед останньою світовою війною аташе китайського посольства в Лондоні переслав ці картини своєму приятелю-адвокату. Чи був це дарунок, чи депозит, годі встановити. Аташе під час війни зник, а адвокат помер на Заході Канади, залишивши картини синові. Син велів тепер зробити експертизу картин в Торонті. Знавці думають, що ці картини належали відкритому в 1900 році скарбові Тун Гуанга. Цей скарб переслано тоді до Пекіну, але частина його подорожі пропала. Мабуть ці дві картини походять з того затраченого скарбу.

НОВІ ВИДАННЯ

Вже вийшов з друку другий том "Ост-у". — У Видавництві УВАН в Нью-Йорку вийшов друком другий том монументального твору одного з най-

кращих сучасних українських письменників — Уласа Самчука. Цей том носить назву "Темнота" (стор. 494, дві частини).

НАУКА Й ТЕХНІКА

Машина-феномен. — Один з бібліотекарів університету в Джорджтауні (ЗДА) винайшов апарат, який може перекладати автоматично з російської на англійську мову 30.000 слів впродовж чотирьох годин. — Перші перекладальні машини винайдено в 1948 році. Досі найдосконалішою була американська машина "IBM 701" (одну з таких машин купила й Московська Академія Наук), що перекладає текст навіть граматично і де треба переміняє також порядок слів.

Помер винахідник телескриптора. — В Лондоні помер 13 грудня Ф. Дж. Крід, що винайшов апарат, з допомогою якого можна передавати письмо на віддаль, та який довгі роки був називаний його іменем. Цей телескриптор став основою всіх модерних того роду апаратів. — Крід народився в Новій Шоттії в Канаді, звідки з початком нашого століття вимігрував до Англії. Помер, маючи 86 років.

Міжпланетна подорож — питання кількох років. — Ген. Т. Д. Вайте, начальник штабу літунства ЗДА, заявив, що американські військові інженери будують такий удосконалений тип ракети, і що справа міжпланетної подорожі є вже тільки питанням кількох років.

Совети за рік, ЗДА за два. — Секретар міністерства оборони ЗДА, Джеймс Г. Даглес, сказав перед сенатською комісією, що СРСР потрапить вже за рік ви-

пустити ракету на місяць. ЗДА потребуватимуть на цю підготовку два роки. Міжконтинентальні ракети, з яких одну недавно успішно випробувано в ЗДА, можуть летіти з атомовим нарядом 5000 миль—з швидкістю багатьох тисяч миль на годину. Ракету Тор, що має досяг 1500 миль, можуть ЗДА продукувати вже серіями. Американська авіація працює тепер над пляна-ми літака, який міг би летіти з швидкістю одної милі на секунду. Це буде перший крок до випуску сателіти з людськими. Цей тип літака, X-15, зможе літати на висоті понад 100 миль з швидкістю біля 3.600 миль на годину, — отже, втричі швидше як дотеперішні найшвидші літаки.

МЕДИЦИНА

Пересвітлення ніг шкідливе. — Союз американських лікарів виступив проти пересвітлювань ніг, що його практикується в американських взуттєвих магазинах. Лікарі ствердили, що це шкідливе для здоров'я.

Харчування і зір. — Очні спеціалісти вже давно помітили діяння різного роду харчів на здоров'я очей. Отже найкращий спосіб охороняти очі — це відповідно відживлятися, споживаючи щоденно молоко, фрукти, городину, разовий хліб, м'ясо (чи його рівноважники), не слід забувати також про споживання печінки, яєць і сиру. Всі ці харчі додають сили зорові й захороняють очі перед недугами. Найбільше значення для очей мають харчі, багаті у вітаміну А, отже: печінка, трин, жовта і зелена городина, жовті овочі, помідори, масло, яйця,

сметана. — Для очної тканини с також конечна рибофлавіна (одна з вітамінів В). Якщо організм не має її подостатком, то зіниці підлягають хворобливим змінам, зір послаблюється, очі бувають вразливими на світло, плачуть і швидко виснажуються. Головними джерелами рибофлавіни є: печінка, нирка, молоко, масло, м'ясо. Рибофлавіна є конечною для нашої живучості й енергії. — Під час другої світової війни почав нагло слабнути зір альянтських літунів. Вітаміни, споживані у формі пілюль, швидко зарадили цьому. Але згодом виявилось шкідливим для молодого організму споживання штучних вітамінів. Тоді змінено харчування воєнків і їх зір був прекрасним.

МОДА — КОСМЕТИКА

Добрий клієнт. — До відомого римського кравця, Анджеліо Літріко, зайшло на початку грудня двох панів і купили в нього "для визначного клієнта" два чоловічі костюми, два плащі, дві пари черевиків і чотири шовкові краватки. На все це дали завдаток, залишаючи борг на кілька сот тисяч лір. Але Анджеліо не турбується: тих двоє людей були членами советської амбасади, а клієнтом був... Микита Хрущов.

Інститути краси в Чехословаччині. — В Чехословаччині закрито після захоплення влади комуністами всі інститути краси. Але бажання жінок бути гарними було сильніше від комуністичних ідеологів. Тепер наново відкрито інститути, тільки піддано їх під державний контроль. Більшість косметич-

них продуктів імпортується з Франції.

РІЗНЕ

Карім танцює, а його вірні моляться. — Новий Ага Кан, принц Карім, рідзначав в Лондоні 21-ші роковини з дня свого народження. З цієї нагоди королева Єлисавета II прийняла його на аудієнції, а ввечері відбувся в бакінгемському палаці бал, на якому Карім танцював з дівчатками з найаристократичніших англійських домів. Тоді, коли молодий Ага Кан витанцював, 21 мільйонів його вірних, впадши лицем до землі, молилися, щоб Аллах благословив їх молодого володаря.

44% людей — неписьменні. — Статистика Об'єднаних Націй виявляє, що 44% всього населення світу становлять неписьменні. Найбільше їх в Африці (80-85%) й Азії (75%). В США є 3, 623.000 неписьменних. Під час обстеження виявилось, що значна кількість осіб, які відвідували школу протягом 4-5 років, не могли прочитати найпростішого речення.

Скільки коштують свята? — Американська торговельна палата обрахувала, що мешканці США видали в цьому році біля 20 мільярдів доларів. Це була майже та сама кількість закупів, як минулого року, але ті самі товари подорожili в сумі на 600,000.000 доларів.

Під враженням супутника. — Мешканці острівця Гоцо, поблизу Мальти, нагло попали в паніку: з неба впав якийсь блискучий предмет! В одній хвилині зібралась юрба, яка, одна-

місця, де лежав "дар небес". Але за декілька хвилин причалив гелікоптер і літун чемно запитав: — Чи не бачили ви бувало моїх дверей? — Звичайно, що всі бачили. Літун підняв двері, прикріпив, і гелікоптер зник у небесній блакиті.

В 2000 році житиме на Землі 6 мільярдів душ. — На нашій планеті стає щораз тісніше. Американський статистичний уряд обраховує, що коли приріст піде дотеперішнім темпом, то в 2000 році Землю заселюватиме 6.000,000.000 людей. Цей приріст спричиняє не так збільшення числа народин, як радше зменшення смертності і довший вік людей. Великий приріст населення є найбільшим ворогом піднесення життєвої стопи. Мимо модерного поступу на світі є сьогодні більше вбогих, як було тому сто років.

Старовинні єгиптяни знали дріжджі. — Маємо свідство з 1550 року перед Христом, яке доказує, що тодішні єгиптяни пекли вже хліб на дріжджах. Вже тоді були публічні пекарні, які постачали всіх хлібом.

Зужиття мила й національність. — На кожного француза припадає річно зужиття 425 грамів мила, на голляндця — 630, на бельгійця — 705, на німця — 780, на англійця — 1200, а на американця — 1500.

Вирішили проблему! — По довгих дискусіях поміж природниками, американське Географічне товариство врешті вирішило спірне "питання великої ваги". "Зебра — це ясношерсте звіря з темними смугами, а не темношерсте звіря з світлими смугами."

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

ПОЗДОРОВЛЯЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ ТА КЛІЄНТІВ
НАСТУПНІ ФІРМИ, ПРОФЕСІОНАЛІСТИ І ГРОМАДЯНИ:

Микола і Олена Мудрики
з родиною
683 Richmond W.
ЕМ 6-4378

Іван Барицький
344 Willard Rd. RO 2-4991

Іван Бережанський
б. власник
Standard Auto Body Repair
17 Albemarle Ave HO 6-3434

Петро Кушнір
527 Queen W. — ЕМ 8-8934

Широ здоровлять рідню, товаришів та знайомих з Різдвом та Новим Роком

Інж. Іван, Степанія, Богдан, Оксана Гордіюки
90-53 180 St., Jamaica 32,
N. Y., USA.

З Різдвом Христовим вітаємо
Рідних, Знайомих і Братство
УСС. — **Стефанія і Михайло Давоссері, Торонто.**

АДВОКАТИ — НОТАРИ

О. Данкович — адв.
Bay & Richmond Sts.
Tel. ЕМ. 4-4767

С. Крепкевич
17 Queen St. E. ЕМ 3-4448

John C. Wiens
580½ College St.
LE 4-9263 — LE 4-8343

Joseph Glaug
455 Spadina Ave. WA 2-5422

Й. Александрович
618 Queen St. W. ЕМ 8-5441

Стефан Загуменний
6 Adelaide St. East
PL 7-0612 — 1000 Lamsden
Blg. — ЕМ 4-6217

Й. К. Михальський
57 Queen West ЕМ 8-9430

І. Л. Гора — адв. нотар
1437 Queen St. West
Tel.: Office LE 3-1211
Res. Dakville, Victor 5-1215

Л. В. Литвин — адв. нотар
575 Queen St. West,
Tel.: ЕМ 6-7040

McCulla William
(Василь Микуляк)
352 Bathurst St. ЕМ 6-9651

КНИГОВОДИ

В. Бодакевич (W. Boddy)
книговод і аудитор
696 Yonge St. — ЕМ. 3-1809

Іван Гордиця
книговод — аудитор
600 Bay St. — ЕМ. 8-3139

Т. Юрійчук — книговод
(certified public)
580 Queen St. W. ЕМ. 4-4877

М. Климаш — книговод
372 Queen St. W. ЕМ. 4-7953

ЛІКАРИ

Д-р Роман Бабич
Orthopedic Surgeon
46 Crang Ave. — LE 2-4000

Д-р С. Т. Більські
395 Roncesvalles Ave.
Tel.: LE 3-1613

Д-р А. А. Циглер
76 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 2-3054

Д-р А. Федина
288 Bathurst St., ЕМ 3-3661

Д-р С. Кучменда
312 Bathurst St. ЕМ 8-3204

Д-р О. Шкляр
1334 King St. W. LE 6-8997

Dr. V. Debera
314 Bathurst St.
ЕМ 4-8532 — LE 4-4030

Д-р Г. Шиманський
312 Bathurst St. ЕМ 6-3874

ДЕНТИСТИ

Dr. J. A. Gorczynsky
312 Bathurst St. EM 3-6373

Д-р Петро Глібович
242 Runnymede — RO 7-6124

Д-р Павло Гуцуляк
86 Bloor St. West
WA 2-6727 — WA 2-7017

Д-р Іван Лесик
470 Parliament St.
WA 3-7492

Д-р Ілля Вахна
386 Bathurst St. EM 4-6515

ОКУЛІСТИ

Dr. B. Bukowska, optometr.
274 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 2-5493

Д-р С. Бробовський
420 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 1-4251

ОБЕЗПЕЧЕННЯ

Я. Онншук і С-ка
(також продаж реальностей)
333 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 4-4241

Toronto Insurance Service
агенція Філіпа Бомбієра
асекурації, мореджі
1366 Dundas Street West
LE 2-6433 — LE 2-5833

P. M. Hayes
Всякого рода асекурації
EM 6-1347 — BA 5-2610

МАЛЯРИ

Іван Кубарський
120 Wells — LE 4-7462
Painting & Decorating
William Osadec
22 Madison Ave. WA 3-5806

ДЕКОРУВАННЯ

Ну Grade Paint Wallpaper
М. Ковальський — В. Косар
декорування і крття дахів
асфальтування і т. д.
23 St. Johns Rd. RO 7-0464

БУДІВНИЧИ

Safe - Way
Construction Co. Ltd.
575 Queen W. — EM 4-1643
SOSNO Construction
& Engineers Ltd.
93 Delaware Ave. LE 4-0624

ПРОДАЖ РЕАЛЬНОСТЕЙ

J. Boyko
383 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 4-8821

Р. Чолкан
527 Bloor Street West
Tel.: LE 2-4404

Д. Голога
496 Queen Street West
Tel.: EM 8-5232

В. Гриник
876 Dundas Street West
Tel.: EM 3-5316

ДРУКАРНІ

Українська Друкарня Альфа
1999 Dundas Street West
Telephone: LE 4-3931

Друкарня "Кнів"
Г. Подгорець
686 Richmond Str. West
Tel.: EM 3-7839

ПЕЧАТКИ-ДРУКИ

Ontario Stamp & Seal Co.
1693 Dundas Street West
Tel.: LE 1-6211

КЛИШАРНЯ

"Aurora"
Photo Engraving Co.
Гошоватюк
525 King W. — EM 8-4995

КНИГАРНІ

Українська Книгарня Арка
575 Queen St. W. EM 6-7061

Українська Книгарня
"Просвіта"
Н. Хабаль
324 Queen W. — EM 8-2890

ФОТОГРАФИ

Anne Photo Studio

Володимир Трач
865 Queen W. — EM 8-3147

College Studio

499 College St. WA 2-2507

Art's Photo Studio

I. Pilacinski
780 Queen St. West
Telephone: EM 4-7994

Astor Studio

Осип Васік
828 Bloor St. — LE 4-1907

ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА

Українська**Телевізійна Програма**

під керівництвом Богдана
Солука бажає всім своїм гля-
дачам Веселих Свят і запро-
шує їх на Радіо Телевізій-
ні передачі: 4 січня Станція
CHCH Channel 11, о год.
3 по пол. і 7 січня Станція
WGR Channel 2, о год. 11.30
вечір.

ГОТЕЛІ

Duke of Connaught Hotel

458 - 460 Queen St. West
Tel.: EM 6-0288

Chez Moi Tavern

В. Коренецький
30 Hayden St. — WA 2-5402

Long Branch Hotel

Long Branch — CL 9-2451

ЮВІЛЕРИ

Kushnir's Credit Jewellers

529 Queen St. W. EM 6-1384

ПЕКАРНІ

Bordens Bakery & Delicatessen

Бородій
1408 Queen St. West
LE 2-3131

Dempsters Bread Ltd.

1166 Dundas St. West
Tel.: LE 6-1196

The Future Bakery

735 Queen St. West
Tel.: EM 8-4235

Beaver Bread Ltd.

103 Lighborne Ave.
LE 5-7445

Rowntree Baking Co.

546 Rogers Rd. — RO 9-0774

George's Bakery

Юліан Кінаш
160 Galt Ave (rear)
Tel.: HO 3-7504

СОЛОДКЕ ПЕЧИВО

Romen Bakery

Цукорня Н. А. Комарницьких
988 Queen St. W., LE 1-9330

МОЛОЧАРНІ

MC Dairy Co.

212 Mavety St. — RO 6-6711

Green Vale Dairies Ltd.

3156 Dundas W. — RO 7-1728

Roger's Dairy Ltd.

459 Rogers Rd. — RO 9-7193

ХІМІЧНІ ПРОДУКТИ

D. I. P.**Domestic & Industrial****Polishes Ltd.**

Г. Р. Бульчак, президент
165 Spadina Ave.
HO 6-2792 — LE 1-3590

МЕБЛІ

Royce Radio —**Furniture Co.**

Лев Донта з дружиною
1529 Dupont St. — LE 5-0175

Alpha Furniture Co.

735 Queen Street West
Tel.: EM 3-9637

Empire Furniture**& Appliances Co.**

668 Bloor St. W. LE 1-4771

Rochester Furniture Co.

423 College St.
Tel.: EM 4-1434

ХОЛОДІЛЬНИКИ

Toronto Refrigeration
Fixtures Co. Ltd.
 Sidney Kowal
 937-947 Queen St. West
 Tel.: EM 4-5461

FURNACES

Інсталяція, продаж і
 обслуґа форнесів
Jack Ostafew
 559½ Queen St. West
 EM 4-4618

ЖІНОЧИЙ І ДИТ. ОДЯГ

Duches Ladies
 & Children Wear
 В. Дацишин
 632 Queen St. W. EM 3-0938
Kotyk Ladies
 & Children Wear
 І. Котик
 718 Queen St. W. EM 3-1956
Parisien
Ladies' Sportwear, Lingerie
 М. Охрим
 619 College St. — LE 1-0794

ПРОДАЖ ОБУВИ

Mike's Shoe Store
 Михайло Данчук
 813 Dundas W. — EM 4-7612

ПРОДАЖ ЯЄЦЬ

Art Farm Produce
 563 Queen St. W. EM 8-5957

ПАПЕРОВІ ТОВАРИ — ПОДАРУНКИ

М. Березовська
 722 Queen St. W. EM 6-3476
EKO Confectionery
 656 Queen St. West
 Tel.: UN 1-0556

ФАРБИ

Industrial Coating Co.
 Українська фабрика фарб
 Т. М. Бояра
 840 Eastern Ave. HO 6-3634

РЕСТОРАНИ

Gloria Grill
 Л. І. С. Крохмалюк
 668 Queen W. — UN 1-0041
John's Lunch
 S. Gula
 646 Queen W. — EM 6-0475
Kente's Restaurant
 John Wowk
 575 Keele St. — RO 9-0107
Olympia Restaurant
 484 Queen Street West
 Tel.: UN 1-0024
Unity Grill
 П. Курп'як
 708 Queen W. — EM 8-0500
 українські смачні страви
Victoria Grill
 ресторан П. Наумчука
 610-612 Queen Street West
 Смачна їда й пишний
 відпочинок!

АЛЮМІН. ДАШКИ

Kool Lite Aluminium
Awning Co.
 176 Norseman St. RO 7-1441

МАСАРИ

Ontario Meat Products
 О. Ревєра
 783 Queen W. — EM 4-7720
All Meat Products
 Омелян Пашинський
 889 Queen St. W. EM 4-3691
Superior Sausage Co.
 п. Рихліцький і С-ка
 1A Montrose Ave LE 1-8422

АВТОМАШИН ПРОДАЖ

Dundas West Motors
 902 Dundas W. — EM 4-6663
 (інформ.: Ткаченко)

ШКОЛИ ЇЗДИ АВТОМ

Alex's Driving School
 А. Бончук
 419 Roncesvalles Ave.
 LE 6-6272

Ontario Driving School

Ярослав Гнатків
1615 Dupont St. LE 1-2197

Herbert Driving School

933 Bloor W. — LE 2-5759

НАПРАВА АВТ**Parkway Auto Body Repairs**

1974 Dundas St. West
LE 1-1227 — Res. BE 1-2830

Regent Auto Body**Motor Service**

Й. Мровець
2264 Dundas St. West
LE 2-3931

West Toronto Body Works

І. Кулик
27 Edwin Ave. — LE 5-4183

ФРИЗІЕРИ**Crystal Barber Shop**

Іван Ващук
703 Queen W. — EM 4-9097

Queen City Barber Shop

675 Queen St. W., EM 6-0454

Agnes Beauty Salon

195 Harbor St. — LE 4-3070

ЗВАРЮВАННЯ**Dnipro — Welding****— Blacksmith**

Євген і Роман Кміт
26 Grange Ave. — EM 6-3668

МОНТЕРИ**Phillip's Plumbing & Heating**

П. Коренецький
3 Ellworth Ave. LE 3-5292

КРАВЕЦЬКІ МАЙСТЕРНІ**Andrew Tailors**

1074-1076 Queen St. West
LE 6-0982

Shupper's Tailor Shop

J. Shuper
656 Bathurst St. LE 2-4672

ДАХИ**Gefen Roofing Co.**

780 Manning St LE 4-7372

ЗАЛІЗНІ КРАМНИЦІ**Bloor - Lansdowne Hardware**

В. Влудика
1277 Bloor St. West
Tel.: LE 1-1861

J. & J. Hardware Store

J. Stefaniak
745 Queen St. W. EM 6-4863

Ryerson Hardware**Electric Supply****І. Сотник**

534 Queen St. W. EM 3-1956

W. H. Lake Hardware Ltd.

608 Queen St. W. EM 3-3129

Lansdowne Hardware

С. Твердохліб
660 Lansdowne Avenue
Tel.: LE 1-0590

НАПОЇ**Sunnyside Beverage Ltd.**

О. В. Петришин
1065 Queen St. W. LE 2-1316

ПЕРЕВОЗОВІ ФІРМИ**Baltic Movers**

30 Dewson St. — LE 4-1403

Manning Cartage

65 Claremont Ave.
EM 8-0791

М. Михальський

10 Brant St. — EM 8-0809

ЧИЩЕННЯ ОДЕЖИ**C. U. D. A.****Cleaners — Dyers**

О. Hirak
3186 Dundas St. RO 2-8805

Givens Laundry**& Dry Cleaners**

М. Вальчак
874 Queen St. W. LE 5-8009

Хемічна пральня і чистлення**одежі — Стан. Добош**

994 Queen St. W. LE 6-0282

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ**J. Cardinal & Son**

366 Bathurst St. EM 8-9954

Ranks Harry & Co.

В. Залішук
455 Queen W. — EM 8-5370

Bates & Dodds

Funeral Service, Ltd.
931 Queen W. — EM 3-0681

ХАРЧОВІ КРАМНИЦІ**Anns Grocery**

Анна Небожук
168 Gladston Ave.
LE 1-2677

Clover Farm - Dundas Market

Я. Хоростіль — Е. Івашко
безпл. доставка товарів
1161 Dundas W. — LE 6-1464

Euclid Butcher & Grocer

Шидор — Зенон Топко
684 Queen W. — EM 8-8426

European Market

Петра Гавришкевича
3075 Dundas St. West
Tel.: RO 2-5967

George's Meat Market

Ярослав Безпалко
1167 Dundas W. — LE 5-6453

Harbord Grocery

М. Вернюк — В. Солтис
244 Harbord St. — LE 4-8231

I. G. A. Supermarket

Іван, Леся, Любомир
Ковальчук
317 Burnham Thorpe Road
BE 1-6821

Res.: 364 Roxton Road

High Park Meat & Grocery

І. Ганушак
211 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 6-2137

J. W. Meat Market

С. Кузьма
160 Queen E. — EM 6-5928

John's Grocery

Іван Маковецький
207 Euclid Ave. EM 3-1524

Michael's Meat Market

М. Тариовецький
761 Dundas W. — EM 3-4630

National Food Market

О. Чикало — М. Тихий
474 College St. — LE 6-3449

Nick's Grocery

Олена і Микола Латишак
247 Lippincot St. LE 5-4617
LE 5-4617

Roncesvalles Meat Market

інж. В. Друневич
2210 Dundas W. — LE 5-3639

Roncesvalles**I. G. A. Supermarket**

П. Божик
413 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 3-7811

Western Meat Market

Е. К. Lazor
1759 Keele St. — RO 2-3380

M. Witer's Grocery

М. Біреп
500 Queen St. W. EM 8-9204

Economy Butcher Store

494 Queen St. W. EM 4-5961

Spring Marketeria

113 Roncesvalles Avenue
Tel.: LE 4-2515

O. K. Butcher & Grocer

Василь Чиж
607 Dundas W. EM 4-7993

Найдешевше пересилас па-
кунки Рідним в Краю з до-
бірних англійських товарів

ЧУМАК І С-КА**CHUMAK & CO.**

56, Edgeware Rd.,

London, W. 2, England

50 — П'ЯТДЕСЯТ НАГОРОД — ВАРТОСТИ \$350.00

можуть дістати точні передплатники "Світла",
ілюстрованого місячника, що виходить уже 20 років
і є найдешевішим і рівночасно найбільшим (512 сторі-
нок річно) українським місячником у світі.

Оказове різдвяне число вишлемо Вам даром.

Напишіть за ним на адресу:

SWITLO — THE LIGHT

286 Lisgar St.

Toronto 3, Ont., Canada

ІВАН ПАВИЧ

поручає

**смачні ковбаси, шинки
й вудженняни**

**809 Queen St. W.
Toronto, Ont. — EM. 4-0658**

**Виконуємо всі роди друкар-
ських робіт.**

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

своїй Рідні, Друзям, Знайомим і Клієнтам

ГНАТ ПОВОРОЗНИК

Президент

ESSEX PACKERS LTD.

Гемілтон - Торонто

Тел.: EM 6-2127

День увесь лиш гдиру, гдиру,
— Дай же, серце, "М. С." сиру!
Ніч не спить, весь час благає,
Чуть не плаче, не вмірає, —
Заклина Горпинку милу.
— Дай, серденько, сиру, сиру!...

"М-С" МОЛОЧАРНЯ

212 Mavety St.

Tel.: RO 6-6711

YARMEY CLINIC

314 Bathurst St., Toronto
Telephone EM. 4-7146

Directed
by
Dr. W. J. YARMEY

J. BOYKO

REAL ESTATE LTD.

383 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario

LE. 4-8821

Великий вибір хат, бизнесів
і фермів.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

поздоровляє

СВОЇХ КЛІЄНТІВ І ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

найбільший український магазин чоловічого, жіночого

і дитячого одягу

СТАВАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

УНСоюз має всі роди наймодерніших забезпечень:
**вивінувальні, едукативні - дитячі (каледжові) й інші
роди грамот.**

Звертайтеся до секретаря найбільшого Відділу
УНСоюзу в Канаді і ЗДА:

БОГДАНА ЗОРИЧА
604 Bathurst St., Toronto, Ont. — WA. 1-5788

ЩЕ ЗАЛИШАЄТЬСЯ КОРОТКИЙ ЧАС
щоб включитися в
НОВОРІЧНИЙ КОНКУРС “МИ І СВІТ”
і набути
ДВІ ЦІННІ КАРТИНИ
М. Кричевського й А. Сологуба

Вам треба тільки приєднати одного чи більше передплатників журн. “Ми і Світ”. При тому ж бере участь в льосуванні і той, хто приєднав і той, кого приєднали. Більше приєднаних передплатників — більша можливість виграної.

Велике льосування відбудеться 20 січня ц. р.

Численні Приятелі “Ми і Світ”, ждемо Вашого відгуку!

CONNOR

здавна славиться найкращими пральними машинами.

— Люблю гарне, добре й дуже,
Ціна, — це теж не байдуже!
На весь "б'юк" я маю "гонор",
Що в "салері" стоїть "Connor!"

ЦІНИ НИЗЬКІ

ВЕЛИКИЙ ВИБІР!

ДОГІДНІ СПЛАТИ!

Чемна та акуратна обслуга.
в українській відомій фірмі

ALPHA FURNITURE CO.

735 Queen St. W., Toronto, Ont.

Tel. EM 3-9637